

Se aprobă,
Secretar de Stat

Ștefan CHIRU

AVIZ DE MEDIU

Nr. ...27.....din 18...09...2023

Ca urmare a notificării adresate de Comitetul de amenajare a spațiului maritim, prin Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației, cu sediul în municipiul București, sector 5, Bulevardul Libertății, nr. 16, Latura Nord, înregistrată cu nr. 2/R/11337/20.09.2022,

în urma analizării documentelor transmise și a verificării,

în urma parcurgerii integrale a etapelor procedurale conform prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 1076/2004 *privind stabilirea procedurii de realizare a evaluării de mediu pentru planuri și programe, cu modificările și completările ulterioare,*

luând în considerare prevederile Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 195/2005 *privind protecția mediului, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 265/2006, cu modificările și completările ulterioare,* ale Ordonanței de Urgență nr. 57/2007 *privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice, cu modificările și completările ulterioare,*

în baza prevederilor art. 4, lit. b) din Hotărârea Guvernului nr. 43/2020 *privind organizarea și funcționarea Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor, cu modificările și completările ulterioare,* se emite:

AVIZ

pentru „Planul de Amenajare a Spațiului Maritim”,
promovat de Comitetul de amenajare a spațiului maritim, prin Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației,
în scopul adoptării planului.

I. Prezentare generală a PASM

Planul de Amenajare a Spațiului Maritim (PASM) identifică distribuția spațială și temporală a activităților și utilizărilor în apele marine, astfel încât autoritățile competente să poată stabili principiile și obiectivele pe termen lung pentru orientarea modului de utilizare a spațiului maritim, în vederea reducerii la minimum a impactului negativ asupra mediului marin și pentru a susține dezvoltarea durabilă a economiei albastre.

PASM vizează transpunerea în practică a politicii maritime integrate a Uniunii Europene, respectiv a Directivei 2014/89/EU a Parlamentului European și a Consiliului. Directiva stabilește cadrul legal privind planificarea și organizarea activităților umane din apele marine.

Obiectivul principal al PASM vizează promovarea unui proces decizional coordonat și integrat privind dezvoltarea durabilă a regiunii Mării Negre, prin politici coerente privind domeniul marin.

PASM își propune să contribuie la îndeplinirea obiectivelor de dezvoltare durabilă (ODD) promovate în cadrul Agendei 2030 a ONU pentru dezvoltare durabilă, respectiv ODD 14 (Conservarea și utilizarea sustenabilă a oceanelor, mărilor și resurselor marine pentru dezvoltare sustenabilă) și ODD 15 (Protejarea, restaurarea și promovarea utilizării sustenabile a ecosistemelor terestre, gestionarea sustenabilă a pădurilor, combaterea deșertificării și oprirea degradării terenului și a pierderii diversității). În procesul de elaborare a PASM s-a ținut cont de obiectivele europene privind economia albastră sau Pactul Ecologic European.

Pentru atingerea scopului PASM, vor fi aplicate următoarele principii:

- Conservarea și protejarea biodiversității;
- Valorificarea resurselor Mării Negre;
- Fundamentarea deciziilor pe dovezi empirice și în colaborare cu părțile interesate.

Viziunea pe termen lung a PASM este ca utilizările viitoare ale apelor marine din sectorul românesc al Mării Negre să fie dezvoltate durabil prin sinergiile create la nivelul politicilor sectoriale și prin mobilizarea autorităților competente și a actorilor-cheie ai economiei albastre, astfel încât să fie atinsă starea ecologică bună a mediului marin prin care se susține reziliența, competitivitatea și incluziunea.

Zona de interes pentru PASM este sectorul românesc al Mării Negre, fiind compus din: marea teritorială și apele maritime interioare ale României, zona contiguă, zona economică exclusivă.

PASM are caracter director și de reglementare, integrând următoarele activități, utilizări și domenii:

- a. zonele de acvacultură;
- b. zonele de pescuit;
- c. instalațiile și infrastructurile pentru explorarea țițeiului, a gazelor naturale și a altor surse de energie, a resurselor minerale, precum și pentru producția de energie din surse regenerabile;
- d. rutele de transport maritim și fluxurile de trafic;
- e. zonele de exerciții și antrenamente militare;
- f. ariile protejate marine din rețeaua națională, comunitară și internațională și protecția biodiversității;
- g. zonele de extracție a materiilor prime;
- h. cercetarea științifică, inclusiv instalațiile și infrastructurile de cercetare științifică și monitorizare a mediului marin;
- i. traseele cablurilor și ale conductelor submarine, precum și zonele de siguranță și protecție ale acestora;
- j. activitățile turistice;
- k. patrimoniul cultural subacvatic;
- l. măsuri de protecție costieră împotriva eroziunii;
- m. planuri de intervenție în caz de poluări accidentale sau în cazul producerii unui hazard natural marin cu risc pentru zona costieră;
- n. zonele în care există infrastructuri portuare și hidrotehnice.

În cadrul PASM se ține cont de posibilele conflicte dintre modurile de utilizare a spațiului, precum și de elementele de compatibilitate.

În zona marină de implementare a PASM există 1 arie de protecție specială avifaunistică (SPA) și 9 situri de importanță comunitară/arii speciale de conservare (SCI/SAC):

- ROSPA0076 Marea Neagră;
- ROSCI0066 Delta Dunării - zona marină;
- ROSCI0413 Lobul sudic al Câmpului de Phyllophora al lui Zernov;
- ROSAC0197 Plaja submersă Eforie Nord - Eforie Sud;

- ROSAC0273 Zona marină de la Capul Tuzla;
- ROSCI0281 Cap Aurora;
- ROSCI0293 Costinești - 23 August;
- ROSCI0311 Canionul Viteaz;
- ROSAC0094 Izvoarele sulfuroase submarine de la Mangalia;
- ROSAC0269 Vama Veche - 2 Mai.

Situl de importanță comunitară ROSCI0066 Delta Dunării - zona marină înglobează și ROSCI0237 Sf. Gheorghe Structuri submarine metanogene - Sf. Gheorghe, conform Ordinului ministrului mediului, apelor și pădurilor nr. 46/2016 privind instituirea regimului de arie naturală protejată și declararea siturilor de importanță comunitară ca parte integrantă a rețelei ecologice europene Natura 2000 în România.

În zona marină de implementare a PASM există o arie naturală protejată de interes național: și o arie naturală protejată de interes internațional: Rezervația Biosferei Delta Dunării.

În zona costieră de implementare a PASM există 6 arii de protecție specială avifaunistică (SPA) și 4 situri de importanță comunitară/arii speciale de conservare (SCI/SAC):

- ROSPA0031 Delta Dunării și Complexul Razim - Sinoie;
- ROSPA0061 Lacul Techirghiol;
- ROSPA0057 Lacul Siutghiol;
- ROSPA0060 Lacurile Tașaul - Corbu;
- ROSPA0066 Limanu - Herghelia;
- ROSPA0094 Pădurea Hagieni;
- ROSCI0114 Mlaștina Hergheliei - Obanul Mare și Peștera Mobile
- ROSAC0157 Pădurea Hagieni - Cotul Văii
- ROSAC0073 Dunele Marine de la Agigea
- ROSCI0065 Delta Dunării

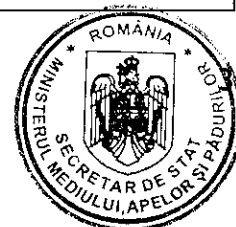
În zona costieră de implementare a PASM există 8 arii naturale protejate de interes național: RONPA0935 Mlaștina Hergheliei, RONPA0375 Peștera Limanu, RONPA0388 Obanul Mare și Peștera Mobile, RONPA0377 Pădurea Hagieni, RONPA0937 Lacul Techirghiol, RONPA0383 Dunele marine de la Agigea, RONPA0385 Lacul Agigea, RONPA0365 Corbu- Nuntași-Histria și 3 arii naturale protejate de interes internațional: Rezervația Biosferei Delta Dunării (inclusiv cu ariile naturale protejate de interes național incluse), Situl natural al patrimoniului mondial UNESCO Delta Dunării și situl Ramsar Delta Dunării.

II. Obiective specifice și direcții de acțiune/măsuri ale PASM

PASM include obiective specifice pentru 8 domenii, după cum urmează:

1. Navigație și porturi

Nr. crt.	Obiective specifice	Direcții de acțiune/Măsuri
1	Creșterea gradului de siguranță a traficului și reducerea numărului de	1.1. Înființarea și dezvoltarea sistemului de dirijare a traficului naval de-a lungul litoralului românesc (Coastal VTS) asigurând astfel o dirijare unitară pentru intrarea/ieșirea navelor în/din porturile maritime românești;

	evenimente de navigație	1.2. Asigurarea semnalizării maritime prin mijloace de semnalizare luminoase/neluminoase de la coastă; 1.3. Elaborarea/actualizarea produselor geospațiale marine (hărți de navigație, publicații nautice, avize de navigatori) în conformitate cu standardele Organizației Hidrografice Internaționale;
2	Creșterea gradului de fluentă a traficului	2.1. Crearea unei rute recomandate de deplasare a navelor de-a lungul țărmului românesc al Mării Negre (de la Sulina la Mangalia);
3	Reducerea poluării în zona maritimă a României	3.1. Mărirea numărului de controale la nave referitor la respectarea normelor interne și a convențiilor internaționale privind prevenirea poluării/mărirea numărului de sancțiuni contravenționale și mărirea cuantumului acestor sancțiuni;
4	Dezvoltarea infrastructurii portuare	4.1. Dezvoltarea portului Constanța.

2. Pescuit și maricultură (acvacultură marină)

Nr. crt.	Obiective specifice	Direcții de acțiune/Măsur
1	Dezvoltarea infrastructurii pescărești	1.1. Implementarea proiectului „Facilități pescărești pentru portul Midia”, aflat în faza de aprobare PUZ; Identificarea locațiilor unde se preconizează amplasamentele punctelor de debarcare; 1.2. În cazul în care se propun dezvoltări în cadrul parcurilor eoliene offshore, se va analiza modul în care propunerea va permite și facilita accesul la pescuit și va gestiona și atenua impactul asupra mediului marin;
2	Dezvoltarea acvaculturii marine	2.1. Utilizarea apelor marine pentru activități de acvacultură cu respectarea legislației în vigoare; 2.2. Protejarea zonelor destinate acvaculturii marine prin impunerea unei distanțe minime față de țărm pentru alte activități conflictuale; 2.3. Dezvoltarea de puncte de debarcare numai pentru acvacultură.

3. Turism maritim și de litoral

Nr. crt.	Obiective specifice	Direcții de acțiune/Măsur
1	Reducerea impactului negativ pe care activitățile economice din turism și activitățile conexe îl au asupra mediului, patrimoniului cultural și natural	1.1. Identificarea zonelor vulnerabile, care prezintă risc climatic de inundații - hărți de risc; 1.2. Sprijinirea actualizării documentațiilor de urbanism, cu delimitarea zonelor vulnerabile, reglementări privind utilizarea terenurilor în scopuri turistice, conservarea, protecția și valorificarea zonelor naturale, dezvoltarea infrastructurii turistice etc.; 1.3. Protecția și reconstituirea plajelor, urmare a eroziunii, cu respectarea strictă a prevederilor legale în vigoare;

2	Creșterea gradului de satisfacție a turiștilor și oferirea unui produs turistic durabil, de calitate, accesibil tuturor categoriilor de turiști	2.1. Continuarea programului „Blue Flag” de etichetare pentru plaje și porturi turistice și asigurarea calității apei de îmbăiere; 2.2. Realizarea infrastructurii de vizitare pentru arii naturale protejate din zona costieră; 2.3. Dezvoltarea unor facilități pentru sporturi nautice; 2.4. Dezvoltarea unor porturi turistice la Marea Neagră și la Dunăre (Delta Dunării); 2.5. Dezvoltarea unor noi structuri de tratament balnear și wellness.
---	---	--

4. Mediu

Nr. crt.	Obiective specifice	Direcții de acțiune/Măsur
1	Atingerea stării ecologice bune a regiunii marine Marea Neagră	1.1. Implementarea HG 432/2020 privind aprobarea Programului de măsuri pentru atingerea stării ecologice bune a regiunii marine Marea Neagră;
2	Monitorizarea permanentă a elementelor biologice și chimice, a biotopului marin (apă, sediment)	2.1. Evaluarea efectelor implementării măsurilor pentru atingerea stării ecologice bune a regiunii marine Marea Neagră;
3	Monitorizarea speciilor și habitatelor de interes comunitar	3.1. Evaluarea stării de conservare a speciilor și habitatelor de interes comunitar, conform prevederilor Directivei Habitate; 3.2. Evaluarea stării de conservare a speciilor de păsări, conform prevederilor Directivei Păsări;
4	Protecția și extinderea rețelei de arii naturale protejate marine	4.1. Extinderea rețelei de arii naturale protejate marine la cel puțin 30 % din suprafața marină (atât în zona apelor teritoriale, cât și în Zona Economică Exclusivă); 4.2. Identificarea și desemnarea de arii naturale protejate cu protecție strictă, a cel puțin 10 % din suprafața marină; 4.3. Gestionarea eficientă a ariilor naturale protejate marine prin stabilirea de măsuri de conservare și elaborarea de planuri de management;
5	Controlul speciilor invazive	5.1. Controlul și/sau eradicarea speciilor invazive;
6	Desemnarea de noi situri UNESCO	6.1. Fundamentarea și desemnarea sitului patrimoniului mondial UNESCO "Peștera Movile".

5. Extracția de resurse minerale

Nr. crt.	Obiective specifice	Direcții de acțiune/Măsur
1	Dezvoltarea proiectelor de exploatare a gazelor naturale offshore din Marea Neagră în vederea	1.1. Îmbunătățirea cadrului legislativ și de reglementare competitiv, transparent și predictibil; 1.2. Întărirea capacității instituționale; 1.3. Noi dezvoltări ale Sistemului Național de Transport în scopul preluării gazelor naturale de la țărmul Mării Negre;

	contribuirii la asigurarea securității și independenței energetice	
2	Dezvoltarea sustenabilă a bazei de resurse minerale neenergetice interne	2.1. Promovarea explorării; 2.2. Îmbunătățirea cadrului legislativ și de reglementare competitiv, transparent și predictibil;
3	Limitarea impactului negativ asupra mediului al sectorului petrolier offshore	3.1. Aplicarea măsurilor care limitează emisiile de GHG în activitățile de exploatare offshore; 3.2. Reducerea amprentei spațiale a instalațiilor petroliere offshore prin proiectarea / construirea de noi instalații fără personal, comandate de la distanță;
4	Creșterea siguranței operațiunilor petroliere offshore	4.1. Asigurarea unui cadru reglementat care să permită desfășurarea tuturor operațiunilor petroliere offshore în repere de siguranță operațională în conformitate cu prevederile din legislația națională și europeană/internațională în domeniu; 4.2. Limitarea consecințelor accidentelor majore.

6. Energie regenerabilă

Nr. crt.	Obiective specifice	Direcții de acțiune/Măsur
1	Dezvoltarea cadrului legislativ și de reglementare în domeniul surselor regenerabile offshore	1.1. Elaborarea cadrului legislativ și de reglementare conform legislației și recomandărilor Uniunii Europene; 1.2. Identificarea și pregătirea schimbărilor de reglementare și instituționale necesare susținerii inițiativelor de dezvoltare a proiectelor de energie eoliană offshore; 1.3. Analizarea potențialului de generare a hidrogenului din energia eoliană offshore în diferite scenarii (costuri, gradul de competitivitate, reducerea costului pe kg de hidrogen); 1.4. Identificarea perimetrelor cu potențial pentru exploatarea resurselor regenerabile offshore și stabilirea condițiilor de amplasare;
2	Consolidarea securității energetice atât pentru România, cât și pentru regiunea Sud-est europeană	2.1. Susținerea dezvoltării proiectelor din surse regenerabile de energie eoliană offshore pe baza cadrului legislativ, a Planului Național Integrat Energie-Schimbări Climatice, a mecanismelor de finanțare disponibile și a cerințelor și recomandărilor UE.

7. Patrimoniul cultural subacvatic

Nr. crt.	Obiective specifice	Direcții de acțiune/Măsur
1	Inventarierea patrimoniului cultural subacvatic	1.1. Realizarea unui inventar sistematic al obiectelor și zonelor valoroase din punctul de vedere al patrimoniului cultural în vederea protejării lor și a departajării acestora de zonele care pot fi redatate exploatarea economică;

2	Protejarea patrimoniului cultural subacvatic	2.1. Respectarea în relația cu protejarea patrimoniului arheologic subacvatic a regulilor de intervenție și a interdicțiilor cu legislația în vigoare.
---	--	--

8. Cercetare științifică

Nr. crt.	Obiective specifice	Direcții de acțiune/Măsur
1	Continuarea activităților de cercetare în domeniile tradiționale	1.1. Analiza stării ecologice a macrosistemului Dunăre - Delta Dunării - Marea Neagră; 1.2. Studiarea resurselor vii din mare și valorificarea acestora; 1.3. Studii geologice, sedimentologice și geofizice de detaliu în zona Dunării de Jos a deltei, a litoralului românesc și a platoului continental al Mării Negre; 1.4. Studiarea resurselor de energie convențională; 1.5. Cercetare de acvacultură pentru creșterea algelor; 1.6. Studiu specii noi pretabile pescuitului; 1.7. Cercetare pentru introducerea în acvacultura marină de noi specii de pește/moluște/crustacee; 1.8. Identificarea de unelte de pescuit cu impact redus de mediu;
2	Deschiderea de noi domenii de cercetare ale Mării Negre	2.1. Dezvoltarea cercetării în domenii precum: poluanți emergenți în sistemul Dunăre - Delta Dunării - Marea Neagră, surse marine de energie neconvențională, distribuția și starea de conservare a speciilor și habitatelor de interes conservativ etc.;
3	Gestionarea bazei oficiale de date hidrografice maritime (Conf. L395/2004)	3.1. Avizarea/monitorizarea activităților de cercetare hidrografică în Zona Economică Exclusivă a României.

III. Obiective de mediu relevante pentru PASM

În raport cu aspectele de mediu, au fost identificate următoarele obiective de mediu relevante:

Aspect de mediu	Obiectiv de mediu relevant
Aer	Îmbunătățirea calității aerului și reducerea emisiilor de poluanți atmosferici. Menținerea și promovarea îmbunătățirii continue a calității aerului prin reducerea emisiilor și promovarea energiei regenerabile și a eficienței energetice.
Apă	Atingerea stării ecologice bune/potențialului ecologic bun și a stării chimice bune ale corpurilor de apă de suprafață și atingerea stării cantitative bune și chimice bune ale corpurilor de apă subterană, precum și nedeteriorarea stării corpurilor de apă, utilizarea rațională a resurselor de apă, reducerea și eliminarea poluării.
Sol și subsol	Îmbunătățirea calității solului și diminuarea impactului negativ asupra acestuia.

Deșeuri	Reducerea cantităților de deșeuri generate și creșterea gradului de reciclare/valorificare pentru toate tipurile de deșeuri.
Biodiversitate	Conservarea habitatelor naturale și a speciilor de floră și faună sălbatice, inclusiv cu menținerea și dezvoltarea rețelei de arii naturale protejate.
Peisajul și mediul vizual	Protecția și conservarea peisajului natural.
Patrimonial cultural	Păstrarea și conservarea elementelor de patrimoniu cultural.
Populația și sănătatea umană	Îmbunătățirea condițiilor de viață și a stării de sănătate a populației prin îmbunătățirea calității mediului. Îmbunătățirea condițiilor socio - economice pentru populație.
Schimbări climatice	Scăderea emisiilor de gaze cu efect de seră generate din diferite domenii de activitate pentru atingerea țintelor impuse de UE.
Managementul riscurilor	Prevenirea și reducerea riscului de producere a dezastrelor naturale, ecologice și minimizarea efectelor acestora.
Eficiență energetică	Creșterea eficienței energetice și a utilizării surselor de energie regenerabilă.
Conservarea și utilizarea eficientă a resurselor naturale	Reducerea exploatării resurselor epuizabile și facilitarea utilizării celor regenerabile.

IV. Avizul se emite cu următoarele măsuri și condiții:

IV.1. La implementarea acțiunilor propuse în plan se vor lua următoarele măsuri cu caracter general:

- etapizarea execuției lucrărilor desfășurate în aceeași zonă, precum și a celor amplasate în zone adiacente și corelarea măsurilor de prevenire, reducere, compensare cu cele stabilite în urma evaluărilor specifice;
- parcurgerea evaluărilor specifice (evaluarea impactului asupra mediului, evaluarea adecvată și altele, după caz) pentru fiecare proiect care derivă din domeniile și obiectivele specifice ale PASM și care poate avea un impact semnificativ asupra mediului sau asupra ariilor naturale protejate;
- în cadrul evaluărilor privind impactul asupra mediului pentru fiecare proiect care derivă din domeniile și obiectivele specifice ale PASM și care poate avea un impact semnificativ asupra mediului sau asupra ariilor naturale protejate, se va ține cont de toate aspecte care privesc etapa de construcție, pornind de la amplasarea organizării de șantier până la execuția de drumuri tehnologice și asigurarea utilităților, acolo unde este cazul;
- realizarea unor planuri de management de mediu astfel încât pe toată durata realizării viitoarelor proiecte (etapa de proiectare, execuție și operare) să poată fi evaluate performanțele de mediu;
- implementarea măsurilor și condițiilor rezultate în urma evaluărilor specifice și care sunt conținute în deciziile emise de autoritățile competente pentru protecția mediului, precum și monitorizarea implementării acestora în vederea asigurării controlului efectiv al implementării măsurilor;
- evitarea amplasării noilor obiective turistice și a altor obiective de investiții în interiorul ariilor naturale protejate și amplasarea acestora numai în intravilanul localităților, conform planurilor urbanistice generale și a regulamentelor locale de urbanism;

- începând cu data prezentului aviz, autoritatea responsabilă cu concesionarea unor perimetre pentru proiecte noi de energie regenerabilă și neregenerabilă va solicita și va ține cont de punctul de vedere al MMAP - Direcția Generală Biodiversitate, cu privire la stadiul realizării activităților 4.1 și 4.2 din Domeniul Mediu din PASM, și anume „4.1. Extinderea rețelei de arii naturale protejate marine la cel puțin 30 % din suprafața marină (atât în zona apelor teritoriale, cât și în Zona Economică Exclusivă)” și „4.2. Identificarea și desemnarea de arii naturale protejate cu protecție strictă, a cel puțin 10 % din suprafața marină”;
- evitarea amplasării parcurilor eoliene pe culoarul de migrație Sarmatic al păsărilor pe suprafața sitului ROSPA0076 Marea Neagră, precum și pe suprafața siturilor de importanță comunitară/ariilor speciale de conservare;
- amplasarea parcurilor eoliene plutitoare începând de la limita spre larg a sitului ROSPA0076 Marea Neagră, precum și afara limitelor ariilor naturale protejate, rețelei de arii naturale protejate marine și a ariilor arii naturale protejate cu protecție strictă, pe toată lungimea de la Nord la Sud, ținând cont de zonele care necesită atenție deosebită în procedura de analiză a conflictelor și sinergiilor între utilizări;
- amplasarea parcurilor eoliene fixe, în afara ariilor protejate marine începând cu izobata de - 40 m spre larg, ținând cont de zonele care necesită atenție deosebită în procedura de analiză a conflictelor și sinergiilor între utilizări;
- evitarea de către navele de pescuit a zonelor care necesită atenție deosebită în procedura de analiză a conflictelor și sinergiilor între utilizări, și interzicerea acestora în zonele stabilite ca arii naturale protejate cu protecție strictă;
- nefolosirea traulului pelagic, a beam-traulului și a dragei hidraulice clasice în Marea Neagră, în toate ariile naturale protejate, precum și sub izobata de 20 m, deoarece ar putea afecta habitatele, zonele de protecție speciale (de cruțare) pentru reproducere, hrănire, iernare, cum este cazul culoarelor marine pentru protecția sturionilor din dreptul gurilor Dunării, și ar putea afecta speciile și habitatele de pe suprafața bentosului din zonele protejate;
- instalarea cablurilor subterane și submarine de traversare, necesare exploatarea energiei off-shore și transportului energiei se vor amplasa exclusiv în afara ariilor naturale protejate cu protecție strictă/secțiunile ariilor naturale protejate cu protecție strictă.

Măsurile pentru prevenirea, reducerea sau eliminarea potențialului impact al acțiunilor propuse asupra componentelor biodiversității, din mediul terestru și marin, sunt următoarele, dar fără a ne limita la acestea:

- lucrările vor respecta strict perimetrul stabilit al acțiunilor; se vor respecta toate condițiile și măsurile de protecția mediului (inclusiv privind termenele de execuție a lucrărilor) stabilite de autoritățile pentru protecția mediului și în documentele existente sau emise în urma parcurgerii procedurilor de mediu aferente (RIM și EA);
- se vor lua măsuri concrete pentru împiedicarea scurgerilor accidentale de motorină, ulei sau alte substanțe periculoase/poluante în apă sau pe sol;
- utilizarea de utilaje capabile să asigure nivelul de zgomot și emisiile de substanțe poluante încadrate în normele în vigoare; acestea trebuie să fie verificate periodic și să fie puse în funcțiune numai după remedierea eventualelor defecțiuni;
- utilizarea navelor moderne în timpul activităților de construcție offshore;
- se va face inspecția și reparația utilajelor, a mijloacelor de transport și a echipamentelor folosite la sediul firmelor specializate în acest tip de activitate;
- alimentarea cu carburant a utilajelor care vor acționa în mediul terestru se va face cu pompe electrice, cu personal instruit pentru eliminarea manipularilor defectuoase și evitarea pierderilor de combustibil;
- carburanții și uleiurile pentru nave vor fi stocate în rezervoare și recipiente etanșe prevăzute cu cuve de retenție, astfel încât să nu se producă pierderi;

MINISTERUL MEDIULUI, APELOR ȘI PĂDURILOR

- se va practica un management corespunzător al deșeurilor și se va interzice depozitarea necontrolată sau aruncarea în mare a acestora; astfel, deșeurile generate vor fi colectate, transportate, reciclate, valorificate, eliminate, de operatori economici licențiați/autorizați să realizeze astfel de activități, cu respectarea prevederilor legale în domeniul mediului, inclusiv în domeniul deșeurilor;
- apele uzate vor fi evacuate în mare doar dacă au o concentrație a hidrocarburilor de sub 15 ppm;
- în cazul producerii de poluări accidentale se vor întreprinde măsuri imediate de înlăturare a factorilor generatori de poluare, și vor fi anunțate autoritățile responsabile cu protecția apelor și alte autorități responsabile;
- dacă nu se pun în pericol structurile drumurilor sau ale altor căi de acces, se vor conserva fără a fi drenate sau acoperite, bălțile permanente și temporare din interiorul siturilor, respectiv din zona de execuție a acțiunilor și de pe drumurile de acces;
- activitățile pe fronturile de lucru vor fi întrerupte în timpul nopții, pentru a nu deranja activitățile fiziologice nocturne ale speciilor;
- se interzice orice formă de recoltare, capturare, ucidere, vătămare a eventualelor specii de faună aflate în mediul lor natural;
- se interzice rănirea, braconarea, colectarea și utilizarea de orice fel a resurselor naturale: plante, lemn, ouă, pești, mamifere terestre și marine și pui de păsări etc.
- monitorizarea calității factorilor de mediu și a componentelor de biodiversitate, atât în perioada de execuție, cât și în perioada de exploatare.

Măsurile punctuale de reducere a impactului vor fi descrise în studiile de evaluare a impactului pentru fiecare investiție în parte, la faza de proiect, dintre care enumerăm:

- respectarea planurilor de execuție și organizare internă;
- folosirea de utilaje silențioase pentru a evita disturbarea unor specii de interes comunitar prezente în zonă;
- interdicția de a folosi pentru lucrări în albie sau în mediul marin, utilaje/nave cu pierderi de ulei motor sau de combustibil;
- deșeurile vor fi gestionate de titularul proiectului cu respectarea prevederilor legale în vigoare privind protecția mediului, inclusiv privind deșeurile;
- deșeurile vor fi depozitate în europubele și evacuate la stația de transfer cea mai apropiată, prin grija titularului de proiect;
- deșeurile menajere vor fi evacuate zilnic pentru ca speciile de faună să nu fie atrase de posibile surse de hrană oferite de acestea (ex. resturi de alimente);
- deșeurile alimentare de pe nave, vor fi mărunțite la min. 25 mm (conform regulilor MARPOL) prin tocătorul instalat la bord înainte de a fi descărcate în mare;
- organizarea de șantier se va realiza în limitele împrejmuite ale terenului pe suprafața căruia se află obiectivul ce urmează a fi reabilitat și va ocupa suprafețele strict necesare;
- programul de lucru se va desfășura numai pe timpul zilei;
- nu se va interveni asupra vegetației din vecinătatea ariilor protejate sau a zonelor din imediata vecinătate a proiectului;
- în eventualitatea că în timpul realizării lucrărilor se constată prezența unor exemplare de amfibieni sau reptile în frontul de lucru, pentru diminuarea impactului asupra acestora se va proceda la colectarea indivizilor de pe amplasament și relocarea în habitate potrivite, departe de sursele de impact produs în perioada de execuție a lucrărilor;
- amplasarea echipamentelor de lucru în zone strict delimitate;

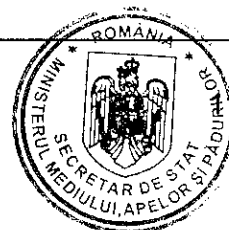
- evitarea introducerii speciilor alohtone; în zona costieră se vor prefera speciile native de arbori, arbuști și specii erbacee și nu se vor planta habitatele naturale (ca de ex. habitatele de dune);
- organizarea de șantier din mediul marin va fi amplasată în portul cel mai apropiat de obiectiv și transportate cu navele;
- programul de lucru din faza de construcție, se va desfășura numai pe timpul zilei și se vor efectua măsurători pentru zgomot; se va limita numărul de utilaje care vor funcționa simultan.

Măsuri de atenuare a impactului asupra calității apelor:

- Măsurile posibile de atenuare a impactului activităților planificate asupra calității apei în zona marină sunt foarte specifice zonei și activității și ar trebui avute în vedere în planificarea fiecărui proiect de dezvoltare specific, inclusiv în cazul proiectelor privind energia eoliană offshore. La nivel de avizare, este necesar să se evalueze impactul activităților propuse de la un loc la altul și să se prevadă măsuri specifice pentru a minimiza efectele adverse.
- Principala impact al sondelor de extracție al gazelor naturale și țițeiului asupra calității apei, este generarea de materie în suspensie în coloana de apă. În procesul de obținere a avizelor trebuie prevăzute măsuri specifice pentru a minimiza impactul.
- Impactul acvaculturii, inclusiv piscicultură, depinde în mare măsură de tehnologia aleasă și de speciile cultivate. Sectorul pisciculturii este în curs de dezvoltare tehnologică rapidă (de exemplu, sisteme de piscicultură la bord semiînchise, cuști închise etc.), ceea ce permite dezvoltarea acvaculturii care îndepărtează nutrienții. Selecția tehnologiei de piscicultură și evaluarea impacturilor asupra mediului ale acestei activități se realizează la nivel de autorizare. Acvacultura neutră din punct de vedere nutritiv ar trebui să fie favorizată, adică activitatea propusă nu ar trebui să ducă la deteriorarea mediului marin.
- Măsurile care afectează direct disponibilitatea nutrienților în coloana de apă sunt adecvate pentru a atenua efectele locale ale fermei piscicole. Acestea pot include creșterea de alge și crustacee în apropierea cuștilor pentru pești, tehnici tehnologice pentru a preveni scurgerea nutrienților din cușca peștilor (de exemplu, colectarea reziduurilor de hrană și a fecalelor în sau în imediata apropiere a cuștii), precum și legarea chimică sau diluarea mai eficientă a nutrienților pentru piscicultură. În procesul de obținere a avizelor trebuie prevăzute măsuri suplimentare pentru a minimiza impactul.

IV.2. Măsuri specifice pe aspecte de mediu și obiective de mediu

Nr. ctr.	Aspecte de mediu	Obiectiv de mediu relevant	Măsuri specifice pe factori de mediu
1	Aer	Îmbunătățirea calității aerului și reducerea emisiilor de poluanți atmosferici;	<p>Alegerea amplasamentelor astfel încât distanțele de transport să fie minime;</p> <p>Evitarea zonelor sensibile din punctul de vedere al calității aerului, atunci când se face localizarea proiectelor care implică emisii ridicate de poluanți atmosferici, în timpul execuției sau în etapa de funcționare;</p> <p>Adaptarea soluțiilor de proiectare cu considerarea aspectelor privind schimbările climatice;</p>

Nr. ctr.	Aspecte de mediu	Obiectiv de mediu relevant	Măsuri specifice pe factori de mediu
2	Apa	Îmbunătățirea și menținerea stării ecologice și chimice/ potențialului ecologic ale corpurilor de apă de suprafață și subterane, precum și utilizarea rațională a resurselor de apă și stoparea poluării;	Excluderea zonelor expuse inundațiilor pentru obiectivele turistice vizate de plan și amplasarea acestora în intravilanul localităților conform P.U.G și R.L.U.;
			Evitarea implementării proiectelor care pot duce la alterarea stării chimice a corpurilor de apă și a potențialului/stării ecologice a acestora;
			Alegerea amplasamentului unui proiect cu considerarea tuturor folosințelor de apă existente, în curs de realizare sau incluse în unele planuri sau programe (ex. surse de apă potabilă, surse de apă industrială, băi);
3	Sol și subsol	Îmbunătățirea calității solului și diminuarea impactului negativ asupra acestuia;	Limitarea suprafețelor de teren ocupate temporar (pe durata construcției);
			Analiza oportunității de schimbare a categoriilor de folosință a terenurilor pentru implementarea unor proiecte astfel încât să nu fie afectate activitățile desfășurate în zonă;
4	Deșeuri	Reducerea cantităților de deșeuri generate și creșterea gradului de reciclare/ valorificare pentru toate tipurile de deșeuri;	Măsuri de minimizare la sursă a deșeurilor generate și colectare separată a deșeurilor rezultate din activitatea de construcții și demolări, monitorizarea gradului de recuperare și reciclare a deșeurilor în acest domeniu, conform cerințelor legislației europene;
5	Biodiversitate	Conservarea habitatelor naturale și a speciilor de floră și faună sălbatice, inclusiv cu menținerea și dezvoltarea rețelei naționale de arii protejate;	Restricționarea utilizării de utilaje, vehicule, nave etc și execuția manuală a lucrărilor în zonele sau în perioadele în care speciile de faună prezintă vulnerabilitate;
			Crearea de oportunități pentru migrarea faunei;
			Asigurarea de coridoare biologice/pasaje pentru deplasarea faunei;
			Efectuarea lucrărilor de construcție în afara sezonului de reproducere a speciilor de faună protejate identificate în zona lucrărilor;
			Evitarea amplasării parcurilor eoliene pe culoarul de migrație Sarmatic al păsărilor și pe suprafața sitului ROSPA0076 Marea Neagră, precum și pe suprafața siturilor de importanță comunitară/ariilor speciale de conservare;

Nr. ctr.	Aspecte de mediu	Obiectiv de mediu relevant	Măsuri specifice pe factori de mediu
6	Peisajul și mediul vizual	Protecția și conservarea peisajului natural;	Alegerea amplasamentelor pentru proiecte astfel încât impactul asupra zonelor cu vizibilitate deosebită dinspre zonele recreaționale, turistice, rezidențiale să fie minim;
7	Patrimoniul cultural	Păstrarea și conservarea elementelor de patrimoniu cultural;	Includerea în proiecte a unor măsuri pentru protejarea obiectivelor cu valoare culturală;
8	Populația și sănătatea umană	Îmbunătățirea condițiilor de viață și a stării de sănătate a populației prin îmbunătățirea calității mediului;	Monitorizarea calității aerului, a calității apei potabile și a apei de îmbăiere, după caz, precum și a zgomotului în zonele în care proiectele pot provoca disconfort și risc pentru populație, atât în timpul construcției, cât și pe durata operării, în vederea adoptării măsurilor adecvate pentru reducerea impactului asupra sănătății umane; Evitarea implementării proiectelor care ar duce la alterarea calității apei costiere utilizată pentru îmbăiere;
9	Eficiența energetică	Creșterea eficienței energetice și a utilizării surselor de energie regenerabilă;	Identificarea perimetrelor cu potențial pentru exploatarea resurselor regenerabile offshore și stabilirea condițiilor de amplasare (go-areas). În stabilirea de amplasamente pentru parcurile eoliene se va ține cont de rutele de migrare ale păsărilor și abundența acestora în zona marină, precum și de ariile naturale protejate marine existente, care vor fi evidențiate ca zone de excludere a perimetrelor desemnate pentru amplasarea facilităților de producere a energiei regenerabile ;
10	Schimbări climatice	Scăderea emisiilor de gaze cu efect de seră generate din diferite domenii de activitate pentru atingerea țintelor impuse de UE;	Adaptarea soluțiilor de proiectare cu considerarea aspectelor privind schimbările climatice;
11	Managementul riscurilor	Prevenirea și reducerea riscului de producere a dezastrelor naturale, ecologice și minimizarea efectelor acestora;	Amplasarea noilor obiective în zone sigure, fără risc geologic sau de inundație; Implementarea măsurilor de prevenire a riscului la inundații; Măsuri de reducere a accidentelor majore privind operațiunile de foraj, implementarea de sisteme de

Nr. ctr.	Aspecte de mediu	Obiectiv de mediu relevant	Măsuri specifice pe factori de mediu
			management al siguranței și al mediului, cum ar fi: - Planuri de răspuns în caz de urgență pentru a răspunde rapid și eficient la incidente; - Proceduri de control al calității pentru a se asigura că echipamentul este întreținut și operat corect; - Reguli stricte de siguranță pentru a reduce probabilitatea accidentelor și rănilor; - Sisteme de monitorizare și supraveghere pentru a detecta și a răspunde la potențiale deversări sau alte incidente; - Pregătirea și aplicarea imediată a planurilor de răspuns în caz de urgență pentru a răspunde rapid și eficient la incidente; - Reglementări stricte de mediu pentru a minimiza impactul forajului asupra mediului marin;
12	Conservarea și utilizarea eficientă a resurselor naturale	Reducerea exploatării resurselor epuizabile și facilitarea utilizării celor regenerabile.	În faza de proiectare se pot impune măsuri de dotare a instalațiilor care utilizează surse epuizabile cu tehnologii/instalații care pot utiliza și combustibili alternativi; Datele se vor compara cu cele din perioada anterioară implementării proiectelor.

IV.3. Detalierea măsurilor recomandate

IV.3.1. Factorul de mediu aer și schimbările climatice

În perioada de execuție, pentru reducerea sau evitarea potențialelor efecte negative ale acțiunilor propuse asupra calității aerului și a schimbărilor climatice, se vor implementa următoarele măsuri:

- vehiculele de transport și navele trebuie să corespundă condițiilor tehnice privind emisiile prevăzute la inspecțiile tehnice care se efectuează periodic, pe toată durata utilizării;
- lucrările de organizare a șantierului trebuie să fie corect concepute și executate, cu dotări moderne, care să reducă emisiile de noxe în aer, apă și pe sol; concentrarea lor într-un singur amplasament este benefică, diminuând zonele de impact și favorizând o exploatare controlată și corectă;
- pentru perioada de iarnă, parcurile de utilaje și mijloacele de transport vor fi dotate cu roboți electrici de pornire, pentru a se evita evacuarea de gaze de eșapament pe timpul unor demarări lungi sau dificile. Asemenea instalații se vor prevedea și la punctele de lucru;
- utilajele și mijloacele de transport trebuie să fie verificate periodic;
- în ceea ce privește nivelul de monoxid de carbon și concentrațiile de emisii în gazele de eșapament, utilajele și mijloacele de transport vor fi puse în funcțiune numai după

remedierea eventualelor defecțiuni. Se vor folosi utilaje și mijloace de transport care nu produc emisii de plumb și care produc foarte puțin monoxid de carbon;

- alimentarea cu carburanți a mijloacelor de transport trebuie să se facă în stații centralizate, respectiv în porturi. Pentru utilajele terestre ce sunt dispersate la diferite puncte de lucru, alimentarea se poate face în locuri situate în afara emisiilor de praf;
- procesele tehnologice care produc mult praf trebuie să fie reduse în perioadele cu vânt puternic sau se va urmări o umectare mai intensă a suprafețelor;
- în perioada caldă a anului, drumurile de șantier vor fi permanent întreținute prin nivelare și stropire cu apă pentru a se reduce praful.

Pentru activitățile din mediul marin, se vor respecta următoarele măsuri:

- menținerea echipamentelor generatoare de emisii în stare bună de funcționare și operare;
- nedepășirea perioadei de lucru prognozată;
- menținerea în stare bună de funcționare a sistemelor de protecție contra incendiilor;
- utilizarea navelor moderne în timpul activităților de construcție offshore;
- utilizarea unui combustibil corespunzător ISO 8217:2017 și cu un conținut redus de sulf, în conformitate cu prevederile H.G. nr. 346/2016 *privind limitarea conținutului de sulf din combustibili lichizi, cu modificările și completările ulterioare.*

IV.3.2. Factorul de mediu apă

În perioada de execuție, pentru reducerea sau evitarea potențialelor efecte negative ale acțiunilor propuse asupra apelor de suprafață și subterane, se vor implementa următoarele măsuri:

- dotarea cu toalete ecologice pentru personalul implicat în etapa de execuție;
- marcarea cu bariere a organizării de șantier pentru a nu afecta și alte suprafețe în afara celor necesare, stabilite prin proiect;
- prevenirea eroziunilor și a transportului sedimentelor din zonele de construcții, inclusiv drumuri, în cursurile de apă;
- depozitarea controlată, în zone separate pe amplasament a materialelor de construcție și a deșeurilor rezultate în etapa de execuție și de dezafectare; deșeurile destinate valorificării sau eliminării ulterioare vor fi stocate temporar; se va respecta strict sistemul de gestionare a deșeurilor;
- evitarea depozitării pe sol a materialelor care în urma expunerii la precipitații conduc la infiltrații pentru sol și acviferul freatic (prin impermeabilizarea suprafețelor de depozitare);
- interzicerea spălării mașinilor sau utilajelor în apele de suprafață din zona de lucru;
- utilajele și mijloacele de transport folosite vor fi menținute în stare bună de funcționare, iar defecțiunile (ca de exemplu, scurgeri de ulei, scurgeri de combustibil) vor fi semnalate în cel mai scurt timp și remediate la unități specializate;
- elaborarea unui Plan de prevenire și combatere a poluărilor accidentale și instruirea personalului implicat în lucrările de construcție, pentru respectarea prevederilor acestuia; se va urmări derularea tuturor lucrărilor astfel încât să se prevină eventualele contaminări ale zonei, datorate scurgerii accidentale de combustibili sau lubrifianți de la echipamentele/utilajele utilizate la lucrări. În cazul poluării accidentale se va interveni imediat cu substanțe absorbante/neutralizatoare, iar defecțiunile mijloacelor de transport și/sau utilajelor vor fi remediate în unități de service specializate;
- programul de lucru va fi întocmit astfel încât lucrările care urmează a fi executate pe teren să nu se desfășoare în condiții meteorologice nefavorabile, condiții ce amplifică probabilitatea unui posibil impact asupra mediului și care pot afecta chiar și calitatea lucrărilor;

- Pentru perioada de execuție, pentru organizarea de șantier, este necesar un sistem de management strict al regimului deșeurilor, astfel încât gradul de poluare să fie minim prin amenajarea unei platforme pentru păstrarea pubelelor destinate colectării și depozitării deșeurilor în vederea depozitării finale sau a reciclării. Pentru acțiunile ce se vor desfășura în situri Natura 2000 sau în vecinătatea acestora, deșeurile menajere din cadrul organizărilor de șantier, vor fi evacuate zilnic, pentru a nu atrage mamifere sau păsări aflate în căutarea hranei.

Pentru activitățile din mediul marin, se vor respecta următoarele măsuri:

- întreținerea corespunzătoare a utilajelor și evitarea scurgerii de combustibili și uleiuri;
- apele uzate vor fi evacuate în mare doar dacă au o concentrație a hidrocarburilor de sub 15 ppm;
- utilizarea navelor moderne în timpul activităților de construcție offshore;
- carburanții, uleiurile și substanțele chimice periculoase vor fi stocate în rezervoare și recipiente etanșe prevăzute cu cuve de retenție, astfel încât să nu se producă pierderi;
- colectarea uleiurilor uzate, atunci când sunt generate, se va realiza în recipiente special destinate și ulterior vor fi predate unităților specializate;
- întocmirea unor planuri de prevenire și combatere a poluărilor accidentale;
- în cazul producerii de poluări accidentale se vor întreprinde măsuri imediate de înlăturare a factorilor generatori de poluare, și vor fi anunțate autoritățile responsabile cu protecția apelor și alte autorități responsabile.

IV.3.3. Factorul de mediu sol

Pentru reducerea sau evitarea potențialelor efecte negative ale acțiunilor propuse asupra calității solului, se vor implementa următoarele măsuri:

- utilizarea de bariere care să marcheze limitele organizării de șantier și să împiedice afectarea altor zone în afara celor necesare pentru proiect;
- depozitarea controlată a materialelor de construcții și a deșeurilor generate în timpul etapei de execuție și dezafectare în zone speciale pe amplasament;
- evitarea depozitării pe sol a materialelor care pot determina infiltrații în sol și apa subterană atunci când sunt expuse precipitațiilor (zone de depozitare impermeabile);
- minimizarea excavațiilor și a decopertărilor în zonele afectate de activitățile proiectului;
- amenajarea unor zone de parcare pentru autovehicule și utilajele implicate în lucrările proiectului;
- toate echipamentele și vehiculele utilizate vor fi menținute în stare bună de funcționare, iar posibilele defecțiuni ale mijloacelor de transport și/sau utilajelor vor fi remediate în unități de service specializate;
- pentru reducerea riscului scurgerilor accidentale de combustibil și lubrifianți, alimentarea cu combustibil și schimbul de ulei se vor realiza în centre specializate;
- zonele de lucru se vor dota cu materiale absorbante și/sau substanțe neutralizatoare pentru intervenție rapidă în caz de poluare accidentală generată de pierderi de carburanți și/sau lubrifianți;
- depozitele de sol fertil și de pământ rezultate din săpăturile executate pentru fundațiile construcțiilor se vor amplasa în imediata apropiere a zonelor de lucru de la care provin, fără afectarea terenurilor adiacente; înălțimea maximă de depozitare va asigura stabilitatea depozitului de sol excavat;
- în perioadele ploioase, săpăturile deschise vor fi protejate prin acoperire cu folii de polietilenă, traficul pe drumurile neasfaltate va fi evitat, iar brazdele realizate de vehicule vor fi remediate cât mai curând posibil;

- deșeurile generate în timpul activităților de construcție vor fi gestionate în conformitate cu prevederile legale în domeniu (colectare separată, reutilizare, reciclare, valorificare, eliminare);
- deșeurile menajere provenite din activitățile care se vor desfășura în situri Natura 2000 sau în vecinătatea acestora vor fi evacuate zilnic, pentru a nu atrage mamifere sau păsări aflate în căutarea hranei;
- după realizarea lucrărilor aferente proiectului, vor fi întreprinse lucrări de refacere a amplasamentului, inclusiv replantarea/însămânțarea cu specii native în completarea regenerării naturale a vegetației și îmbunătățirea stratului de la suprafața terenului;
- după intervențiile antropice care pot perturba mediul natural, vor fi întreprinse acțiuni de restaurare ecologică prin tehnici de inginerie de mediu (restaurări, reabilitări), inclusiv restaurarea stratului de sol vegetal;
- gestionarea deșeurilor rezultate din implementarea activităților de reabilitare a infrastructurilor rezidențiale, publice, rutiere, precum și realizarea unor obiective noi se va face conform legislației în vigoare și a măsurilor.

Pentru reducerea sau evitarea potențialelor efecte negative ale proiectelor propuse asupra calității solului/bentosului din mediul marin, se vor implementa următoarele măsuri:

- respectarea perimetrului pentru execuția forajului pentru sonde;
- evitarea pe cât posibil a manevrării ancorelor;
- evitarea pe cât posibil a scăpării obiectelor metalice în mare și recuperarea acestora;
- respectarea perimetrului și a adâncimii de - 40 m spre larg pentru fixarea turbinelor eoliene fixe și a evitării ariilor naturale protejate marine;
- respectarea perimetrului și a adâncimii de - 40 m spre larg pentru fixarea sondelor de extracție;
- gruparea de preferință a turbinelor eoliene plutitoare pe o platformă plutitoare, astfel încât să se reducă numărul de ancore fixate în sol/bentos și să se evite perimetrul ariilor naturale protejate marine;
- nisipul folosit pentru reconstrucția plajelor va fi furnizat conform prevederilor legale aplicabile fără extragerea acestuia din perimetrul ariilor protejate marine;
- nisipul folosit pentru înnisiparea plajelor va fi verificat periodic pentru a se asigura că este de o calitate corespunzătoare și nu va induce o poluare a sedimentelor marine.

IV.3.4. Zgomot

Pentru reducerea sau evitarea potențialelor efecte negative generate de nivelul de zgomot și vibrații ale acțiunilor propuse din mediul terestru, se vor implementa următoarele măsuri:

- desfășurarea lucrărilor etapizat în timp și spațiu, conform graficului de lucrări, astfel încât nivelul de zgomot să fie situat sub limitele maxime admisibile;
- utilizarea de sisteme adecvate de atenuare a zgomotului la surse (motoare, utilaje etc.);
- montarea de panouri mobile în imediata vecinătate a activității generatoare de zgomot, în vederea protejării zonelor locuite;
- stabilirea și impunerea unor viteze limită pentru circulația mijloacelor de transport în localități și pe drumurile tehnologice;
- desfășurarea activității pe timp de zi (interval 7.00 - 19.00), cu respectarea perioadei de odihnă a locuitorilor riverani, acolo unde este cazul; în situația în care se vor primi reclamații din partea populației, se vor modifica traseele de circulație corespunzător;
- se vor efectua periodic măsurări ale nivelului de zgomot prin intermediul firmelor specializate;

- montarea de panouri fonoabsorbante în dreptul receptorilor sensibili afectați de măsurile propuse; proiectarea și selecția panourilor fonoabsorbante trebuie să fie adaptate la condițiile din teren și să țină cont de impactul vizual și estetic produs, în condițiile integrării în mediul înconjurător.

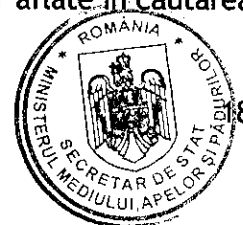
Pentru reducerea sau evitarea potențialelor efecte negative generate de nivelul de zgomot și vibrații ale acțiunilor propuse din mediul marin, se vor implementa următoarele măsuri:

- limitarea intervalului de timp și pe cât posibil a sunetelor produse în mediul marin;
- adoptarea unor tehnologii/metodologii de amplasare a conductelor, care nu necesită utilizarea ancorelor sau a eolienei plutitoare grupate pe o singură platformă plutitoare, prin care utilizarea ancorelor este redusă, comparativ cu numărul de ancore pentru fiecare eoliană plutitoare;
- implemetarea unei zone de excludere de cel puțin 500 metri în jurul sursei de sunete/zgomot;
- realizarea de observații privind mamiferele marine.

IV.3.5. Biodiversitate

Pentru prevenirea, reducerea sau eliminarea potențialului impact al măsurilor propuse asupra componentelor biodiversității, acolo unde este cazul, se vor implementa următoarele măsuri:

- lucrările vor respecta strict perimetrul stabilit al acțiunilor; se vor respecta toate condițiile și măsurile de protecție a mediului (inclusiv privind termenele de execuție a lucrărilor) stabilite de autoritățile pentru protecția mediului și în documentele existente sau emise în urma parcurgerii procedurilor de mediu aferente (evaluare de mediu, evaluarea impactului asupra mediului, evaluarea adecvată), atât din mediul terestru, cât și din mediul marin.
- se va evita utilizarea de drumuri suplimentare, care constituie o formă severă de exercitare a presiunii antropice asupra populațiilor mai puțin mobile ale unor grupuri de animale;
- nu se vor realiza organizări de șantier în afara perimetrului împrejmuit al obiectivului propus pentru reabilitare/construcție;
- nu se vor realiza depozite de materiale, gropi de împrumut etc. în perimetrul siturilor Natura 2000 sau în apropierea limitelor acestora;
- se vor lua măsuri concrete pentru împiedicarea scurgerilor accidentale de motorină, ulei sau alte substanțe periculoase/poluante în apă sau pe sol;
- atât în mediul terestru, cât și în mediul marin, se vor folosi utilaje moderne, capabile să asigure nivelul de zgomot și emisiile de substanțe poluante încadrate în normele în vigoare; acestea vor fi verificate periodic și vor fi puse în funcțiune numai după remedierea eventualelor defecțiuni;
- inspecția și reparația utilajelor, a mijloacelor de transport și a echipamentelor folosite se vor realiza la sediul firmelor specializate în acest tip de activitate;
- alimentarea cu carburant a utilajelor se va face cu grijă, cu personal instruit pentru eliminarea manipulărilor defectuoase și evitarea pierderilor de combustibil;
- se va practica un management corespunzător al deșeurilor și se va interzice depozitarea necontrolată a acestora; deșeurile generate vor fi colectate, transportate, reciclate, valorificate, eliminate, de operatori economici licențiați/autorizați să realizeze astfel de activități, cu respectarea prevederilor legale în domeniul mediului, inclusiv în domeniul deșeurilor, iar deșeurile menajere vor fi evacuate zilnic pentru a evita atragerea mamiferelor și a păsărilor aflate în căutarea hranei;

MINISTERUL MEDIULUI, APELOR ȘI PĂDURILOR

- dacă nu se pun în pericol structurile drumurilor sau ale altor căi de acces, se vor conserva fără a fi drenate sau astupate, bălțile permanente și temporare din interiorul siturilor, respectiv din zona de execuție a măsurilor și de pe drumurile de acces; măsura este benefică stabilității populațiilor de amfibieni;
- activitățile pe fronturile de lucru vor fi întrerupte în timpul nopții, pentru a nu deranja activitățile fiziologice nocturne ale speciilor;
- interzicerea oricărei forme de recoltare, capturare,ucidere, vătămare a eventualelor specii de faună aflate în mediul lor natural;
- monitorizarea calității factorilor de mediu și a componentelor de biodiversitate, atât în perioada de execuție, cât și în perioada de exploatare.

Măsurile pentru prevenirea, reducerea sau eliminarea potențialului impact al proiectelor propuse asupra componentelor biodiversității din mediu marin sunt următoarele:

- respectarea normelor legale în domeniul limitelor emisiilor atmosferice;
- limitarea intervalului de timp și pe cât posibil al zgomotului produs în mediul marin;
- respectarea normelor de poluare naționale și internaționale de către navele implicate în viitoarele proiecte;
- implemetarea planurilor de intervenții în caz de poluare accidentală;
- implemetarea unei zone de excludere de cel puțin 500 metri în jurul sursei de sunete/ zgomot;
- verificarea și curățarea corpului navelor (pentru navele care vor veni din alte zone) care vor lucra în proiect în vederea eliminării speciilor potențial invazive;
- respectarea legislației în ceea ce privește apa de balast a navelor;
- lucrările vor respecta strict perimetrul stabilit al proiectelor; se vor respecta toate condițiile și măsurile de protecție a mediului (inclusiv privind termenele de execuție a lucrărilor), stabilite de autoritățile pentru protecția mediului și în documentele existente sau emise în urma parcurgerii procedurilor de mediu aferente (RIM și EA);
- activitățile pe fronturile de lucru vor fi întrerupte în timpul nopții, pentru a nu deranja activitățile fiziologice nocturne ale speciilor;
- monitorizarea calității factorilor de mediu și a componentelor de biodiversitate atât în perioada de execuție, cât și în perioada de exploatare, atât din mediul terestru cât și din mediul marin;
- dacă în timpul operațiunilor de suprafață din mediul marin sunt observate mamifere marine la mai puțin de 500 m, acele activități de natură să perturbe comportamentul mamiferelor marine vor fi oprite și repornirea acestora se va face după cel puțin 30 de minute de la ultima observare a delfinilor;
- realizarea de observații privind mamiferele marine și păsările marine;
- evitarea amplasării noilor obiective turistice și a altor obiective de investiții în interiorul ariilor naturale protejate și amplasarea acestora numai în intravilanul localităților, conform P.U.G. și R.L.U;
- evitarea amplasării parcurilor eoliene pe culoarul de migrație Sarmatic al păsărilor și pe suprafața sitului ROSPA0076 Marea Neagră precum și pe suprafața siturilor de importanță comunitară/ariilor speciale de conservare; parcurile eoliene plutitoare vor fi amplasate începând de la limita spre larg a sitului ROSPA0076 Marea Neagră, precum și afara limitelor ariilor naturale protejate, rețelei de arii naturale protejate marine și a ariilor arii naturale protejate cu protecție strictă, pe toată lungimea de la Nord la Sud, ținând cont de zonele care necesită atenție deosebită în procedura de analiză a conflictelor și sinergiilor între utilizări;
- parcurile eoliene fixe vor fi amplasate în afara ariilor protejate marine, ținând cont de zonele care necesită atenție deosebită în procedura de analiză a conflictelor și sinergiilor între utilizări.

MINISTERUL MEDIULUI, APELOR ȘI PĂDURILOR

Măsuri specifice pentru reducerea sau evitarea potențialelor efecte negative asupra speciilor de mamifere marine de importanță comunitară/ pești de importanță comunitară/ habitatelor de interes comunitar sunt:

- adoptarea unor tehnologii/metodologii moderne de construcție, nave moderne și evitarea folosirii ancorelor;
- realizarea de planuri de intervenție în cazuri de poluare accidentală;
- adoptarea unor tehnologii/metodologii de amplasare a conductelor care nu necesită utilizarea ancorelor sau necesită utilizarea redusă a acestora;
- implemetarea unei zone de excludere de cel puțin 500 metri în jurul sursei de sunete/zgomot;
- limitarea intervalului de timp și pe cât posibil a sunetelor produse în mediul marin;
- respectarea intervalului de timp pentru desfășurarea lucrărilor;
- evitarea amplasării în perimetrul ariilor protejate marine, inclusiv a ariilor cu protecție strictă, a oricăror facilități de producere a energiei offshore;
- Instalare cablurilor subterane și submarine de traversare, necesare exploatării energiei off-shore și transportului energiei se vor amplasa exclusiv în afara ariilor naturale protejate cu protecție strictă /secțiunile ariilor naturale protejate cu protecție strictă.

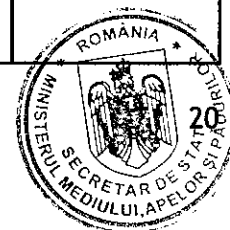
Pentru lucrările care se desfășoară în perimetrul unui sit Natura 2000 sau în imediata vecinătate, se impune respectarea Ordonanței de urgență nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice, art 33, conform căroră sunt interzise:

- orice formă de recoltare, capturare,ucidere, distrugere sau vătămare a exemplarelor aflate în mediul lor natural, în oricare dintre stadiile ciclului lor biologic;
- perturbarea intenționată în cursul perioadei de reproducere, de creștere, de hibernare și de migrație;
- distrugerea și/sau culegerea intenționată a cuiburilor și ouălor din natură;
- deteriorarea și/sau distrugerea locurilor de reproducere sau odihnă ;
- recoltarea florilor și a fructelor, culegerea, tăierea, deșeurile sau distrugerea cu intenție a acestor plante în habitatele lor naturale, în oricare dintre stadiile ciclului lor biologic;
- deținerea, transportul, comerțul sau schimburile în orice scop precum și oferirea spre schimb sau vânzare a exemplarelor luate din natură, în oricare dintre stadiile ciclului lor biologic.

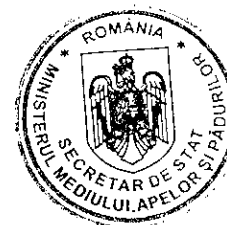
Aceste aspecte vor trebui prezentate tuturor muncitorilor și afișate la loc vizibil în cadrul organizării de șantier.

Măsuri pentru evitarea și reducerea impactului proiectelor PASM asupra siturilor Natura 2000 și a altor arii naturale protejate marine

Componentă/ tip impact	Măsură	Rezultate așteptate
Planificare, proiectare și evaluare de impact	Evaluarea impactului asupra mediului și evaluarea adecvată trebuie demarate încă din primele faze de proiectare și continuate pe tot parcursul dezvoltării și implementării proiectelor, în special în cazul acelor propuneri de proiect ce pot genera efecte asupra ariilor naturale protejate marine, în special asupra siturilor Natura 2000.	Reducerea costurilor de mediu asociate proiectelor

Componentă/ tip impact	Măsură	Rezultate așteptate
	<p>Pentru toate proiectele noi ce presupun construcții în interiorul sau imediata vecinătate a siturilor Natura 2000 este necesară realizarea unor studii de evaluare adecvată, elaborate riguros din punct de vedere tehnic și științific, care să respecte cele mai bune practici în domeniu. Pe baza acestor studii trebuie să reiasă clar suprafețele habitatelor (Natura 2000, ale speciilor de interes comunitar) afectate de implementarea proiectelor (inclusiv suprafețele corespunzătoare măsurilor de evitare/ reducere/ compensare), iar propunerea măsurilor de evitare/ reducere/compensare trebuie să țină cont de cerințele ecologice ale fiecărei specii sau habitat de interes comunitar. În cazul proiectelor fazate pentru care s-a derulat deja etapa evaluării adecvate, dar suferă modificări va fi necesară parcurgerea din nou a etapei de încadrare sau, după caz, a întregii proceduri de evaluare adecvată, ținând cont de cerințele de identificare și stabilire a unor zone/perimetre cu protecție strictă.</p>	
	<p>Pentru toate proiectele ce presupun construcții în interiorul sau imediata vecinătate a siturilor Natura 2000, se va adopta un grafic de realizare a lucrărilor care să aibă ca obiectiv planificarea timpului de execuție a lucrărilor, astfel încât să nu afecteze zonele critice pentru speciile de interes comunitar (de exemplu, să se evite execuțiile în lunile de reproducere/cuibărit ale speciilor de păsări, lunile de hibernare/reproducere ale unor mamifere de talie mică – popândăi, în lunile în care amfibienii depun pontă, în perioada de depunere a icrelor la pești, în cazul lucrărilor de combatere a eroziunii costiere se va evita executarea lucrărilor în perioada rece a anului pentru a nu deranja păsările acvatice care migrează sau iernează pe mal etc.). De asemenea, pentru toate proiectele ce presupun construcții în interiorul sau imediata vecinătate a ariilor naturale protejate marine, se va evita pierderea de habitat, cu precădere a habitatelor care necesită o protecție strictă și care fac obiectul includerii lor în zonele cu protecție strictă, conform țințelor stabilite prin Strategia UE privind biodiversitatea pentru 2030.</p>	<p>Evitarea apariției impacturilor</p>

MINISTERUL MEDIULUI,
APELOR ȘI PĂDURILOR

Componentă/ tip impact	Măsură	Rezultate așteptate
	<p>În proiectarea traseelor și a soluțiilor constructive pentru protecția mediului și managementul riscurilor, ierarhia opțiunilor privind aplicarea măsurilor trebuie să fie evitarea impacturilor asupra siturilor Natura 2000, reducerea impacturilor, respectiv compensarea impacturilor atunci când primele două opțiuni (evitare și reducere) nu sunt suficiente. În siturile Natura 2000, suprafețele de habitate ce vor fi afectate (habitate Natura 2000, precum și habitatele speciilor de interes comunitar) ca urmare a realizării proiectelor propuse, vor trebui să facă obiectul unor măsuri de compensare, ce se stabilesc în cadrul procedurilor de evaluare adecvată, implementarea lor realizându-se înainte de demararea propriu-zisă a proiectelor. Măsurile compensatorii trebuie să reprezinte ultima opțiune, ca urmare a: incertitudinii privind „recuperarea” reală a bunurilor și serviciilor ecologice pierdute, costurilor mari de implementare, respectiv duratei de timp până la care se produc rezultatele așteptate. Se va evita implementarea oricărui proiect cu potențial impact asupra speciilor și habitatelor care necesită desemnarea de zone cu protecție strictă.</p>	
Alterarea habitatelor	<p>Pentru reducerea la minim a suprafețelor afectate, în timpul lucrărilor de construcții, din mediul terestru, organizările de șantier, gropile de împrumut, depozitele de materiale etc. vor fi amplasate în afara siturilor Natura 2000.</p> <p>Pentru reducerea la minim a impactului, în timpul lucrărilor de construcții, din mediul marin, organizările de șantier, depozitele de materiale etc., trebuie să fie amplasate în porturi și transportate cu navele la amplasamentul obiectivului ce urmează a fi construit. Se va evita implementarea oricărui proiect cu potențial impact asupra speciilor și habitatelor care necesită desemnarea de zone cu protecție strictă.</p> <p>Pentru toate proiectele propuse este obligatorie conformarea cu prevederile legale privind deșeurile.</p> <p>Pentru toate proiectele propuse, precum și a proiectelor existente aflate în diferite etape de implementare, trebuie evitată utilizarea oricărui tip de resursă naturală din interiorul siturilor Natura 2000.</p>	Reducerea impactului asupra habitatelor
	În cadrul viitoarelor proiecte, se vor folosi soluții tehnice pentru evitarea unor eventuale contaminări prin infiltrații, scurgeri necontrolate de produse petroliere, săruri etc., poluări accidentale urmate	Evitarea impactului asupra

MINISTERUL MEDIULUI,
APELOR ȘI PĂDURILOR

Componentă/ tip impact	Măsură	Rezultate așteptate
	de scurgeri de substanțe periculoase pentru mediu etc.), precum și pierderea habitatelor de interes comunitar și a habitatului speciilor de interes conservativ	componentelor acvatice
Fragmentarea habitatelor	Pentru proiectele propuse în interiorul sau vecinătatea siturilor Natura 2000, ce au potențial de a limita tranzitul sau migrația speciilor (în principal infrastructurile de transport, parcurile eoliene) vor fi identificate soluții tehnice fezabile, bazate pe studii și investigații riguroase în teren, și propuse soluții de tip constructiv, care să asigure cel mai ridicat grad de permeabilitate și evitarea întreruperii conectivității între habitatele speciilor de interes comunitar. Construcția de infrastructură necesară transportului energiei produse de instalațiile offshore, a infrastructurii de transport a combustibililor fosili și a altor tipuri de infrastructură de transport se va face exclusiv în afara perimetrelor stabilite ca zone de protecție strictă.	Asigurarea unui grad ridicat de permeabilitate pentru speciile de interes comunitar
Perturbarea activității speciilor de interes comunitar	Pentru toate proiectele propuse în interiorul sau imediata vecinătate a siturilor Natura 2000, în faza de construcție, este necesară aplicarea unor soluții tehnice pentru limitarea creșterii nivelului de zgomot, în special la nivelul zonelor critice pentru speciile de interes comunitar, pentru toate proiectele propuse (de ex., o abordare precaută, valoarea de maxim 40 dB incluzând zgomotul de fond și cel generat de proiect, trebuie luată în calcul la nivelul zonelor critice pentru speciile protejate din interiorul siturilor Natura 2000), astfel încât să nu existe pierderi din teritoriile/habitatele favorabile acestor specii, cu precăderea în zonele de migrație și hrănire a speciilor de mamifere marine.	Reducerea perturbării datorată zgomotului
Monitorizare și măsuri suplimentare	Pentru toate proiectele propuse în interiorul sau vecinătatea siturilor Natura 2000, este necesară implementarea unor programe multianuale de monitorizare pentru evaluarea impactului rezidual, precum și a succesului măsurilor la nivel de proiect, (aceasta poate însemna și pe toată durata etapei de funcționare a proiectului).	Controlul impacturilor generate de obiectivele de investiții propuse asupra rețelei Natura 2000.
	În cazul proiectelor ce pot viza construcții, atât în interiorul cât și în exteriorul siturilor Natura 2000, trebuie acordată atenție prezenței speciilor și habitatelor de interes comunitar. În situația identificării prezenței păsărilor cuibăritoare trebuie luate măsuri pentru evitarea perturbării în perioada de creștere a puilor/ cuibărire, precum și pentru	Evitarea impacturilor asupra speciilor Natura 2000 în afara siturilor

Componentă/ tip impact	Măsură	Rezultate așteptate
	evitarea apariției unor victime. În cazul speciilor de interes comunitar, altele decât păsările, se va evita perturbarea habitatului acestora. În cazul habitatelor de interes comunitar, în special a celor care conțin elemente ce necesită desemnare de zone cu protecție strictă, se va asigura monitorizarea permanentă și se va evita orice activitate cu potențial impact asupra acestora.	

Prin evaluarea adecvată nu s-au putut delimita zonele în care s-ar putea dezvolta investiții/noi capacități fără risc de impact semnificativ asupra biodiversității din zona planului PASM.

IV.3.6. Peisajul

Impactul negativ asupra peisajului apare în perioada de execuție prin prezența șantierului și desfășurarea lucrărilor.

Pentru amenajările peisagistice din mediul terestru, se vor folosi speciile locale, pentru ca vegetația nou instalată să se integreze organic prin păstrarea unei anumite legături cu vegetația înconjurătoare.

IV.3.7. Mediul social și economic

Pentru reducerea sau evitarea potențialelor efecte negative asupra calității vieții, ale proiectelor propuse din mediul terestru, se vor implementa următoarele măsuri:

- utilizarea de trasee optime din punct de vedere al protecției așezărilor umane pentru transportul materialelor/deșeurilor în condiții de siguranță pentru sănătatea populației/mediului din zonele traversate/adiacente;
- adaptarea planului de lucru în vederea respectării orelor de odihnă a locuitorilor din apropierea fronturilor de lucru;
- viteza de circulație a mijloacelor de transport va fi redusă; personalul din șantier va fi instruit în acest sens;
- verificarea tehnică periodică a utilajelor și autovehiculelor pentru limitarea emisiilor din gazele de eșapament;
- semnalizarea șantierului cu panouri de avertizare;
- împrejmuirea incintelor de lucru și montarea de panouri mobile în dreptul șantierelor cu activități generatoare de zgomot și pulberi în suspensie.

IV.3.8. Patrimoniul cultural

În vederea protejării patrimoniului arheologic, trebuie respectate următoarele specificații, iar intervențiile în siturile arheologice reperate sau cu potențial se vor face conform prevederilor Ordonanței Guvernului nr. 43/2000 *privind protecția patrimoniului arheologic și declararea unor situri arheologice ca zone de interes național, cu modificările și completările ulterioare*:

- În cazul zonelor cu potențial arheologic cunoscut și cercetat, regimul de protecție este reglementat de legislația în vigoare privind protejarea monumentelor istorice și a bunurilor mobile care fac parte din patrimoniul cultural național.
- Zonele cu patrimoniu arheologic reperat, delimitate și instituite conform legii, beneficiază de protecția acordată zonelor protejate, precum și de măsurile specifice de protecție prevăzute de respectiva ordonanță.

- În cazul zonelor cu patrimoniu arheologic evidențiat întâmplător, ca urmare a factorilor naturali sau a acțiunilor umane, altele decât cercetarea arheologică, se instituie, din momentul descoperirii de bunuri arheologice, în vederea cercetării și stabilirii regimului de protejare, temporar, pentru o perioadă ce nu poate depăși 12 luni, regimul de protecție pentru bunurile arheologice și zonele cu potențial arheologic.
- În cazul zonelor cu potențial arheologic este necesară o cercetare arheologică în vederea înregistrării și valorificării științifice a acestora.
- Săpătura arheologică și activitățile umane întreprinse asupra patrimoniului arheologic se efectuează numai pe baza și în conformitate cu autorizația emisă de Ministerul Culturii, în condițiile legii.
- Utilizarea detectoarelor de metale în situri arheologice, în zonele de interes arheologic prioritar și în zonele cu patrimoniu arheologic reperat este permisă numai pe baza autorizării prealabile emise de Ministerul Culturii.
- Până la descărcarea de sarcină arheologică, terenul care face obiectul cercetării este protejat ca sit arheologic, conform legii.
- Autorizarea lucrărilor de construire sau desființare din zonele cu patrimoniu arheologic reperat sau marcat pe planșele PUG se aprobă numai pe baza și în conformitate cu avizul Ministerului Culturii.
- În cazul zonelor cu patrimoniu arheologic evidențiat întâmplător, până la descărcarea de sarcină arheologică, autorizarea de construire se suspendă sau, după caz, primarul localității dispune întreruperea oricărei alte activități, în conformitate cu avizul serviciilor publice descentralizate ale Ministerului Culturii și se instituie regimul de supraveghere sau cercetare arheologică.
- Toate lucrările care ar putea să afecteze solul aferent siturilor arheologice, în zonele în care există situri arheologice conform RAN, precum și alte situri cu patrimoniu arheologic reperat săpăturile pentru fundații, pentru șanțurile necesare amplasării de conducte sau de canale de irigații mai adânci de 40 cm sau executare de gropi pentru plantare pomi sau viță de vie, agricultură, urmează să fie anunțate prin grija Direcției de Cultură a fiecărui județ care va impune restricții pentru supraveghere sau cercetare arheologică, după caz, respectând toate obligațiile aferente legislației în vigoare.
- În zona în care se dorește a se realiza investițiile propuse, în cazul în care prin lucrările de excavații se descoperă elemente arheologice, geologice, istorice sau de altă natură, care, potențial, prezintă interes din punct de vedere al moștenirii istorice, arheologice și culturale, trebuie să se întrerupă desfășurarea lucrărilor, să se înștiințeze autoritățile competente în acest domeniu, spre a decide asupra valorii acestor descoperiri, a măsurilor de conservare necesare, respectiv asupra derulării în continuare a lucrărilor.
- În cazul în care în timpul lucrărilor desfășurate în mediul marin, sunt descoperite obiective de patrimoniu cultural, arheologic, sit-uri marine scufundate, toate lucrările vor înceta în imediata apropiere a obiectelor găsite, vor fi consultate autoritățile competente și se vor lua măsurile de protecție în conformitate cu legislația specifică în vigoare.
- Persoanele fizice sau juridice, de drept public ori privat, precum și ordonatorii principali de credite ai autorităților și instituțiilor publice care desfășoară lucrări în mediul subacvatic au obligația să finanțeze stabilirea, prin studiul de fezabilitate al investiției și prin restul documentației tehnice măsurile necesare pentru efectuarea diagnosticului arheologic, a cercetării arheologice preventive sau a supravegherii arheologice, după caz, precum și pentru orice modificări ale documentației tehnice necesare în vederea protejării patrimoniului arheologic.

- Potrivit art. 136 alin. (3) din Constituția României, bunurile arheologice din subsol, precum și zona economică și platoul continental fac obiectul exclusiv al proprietății publice.
- În baza dispozițiilor art. 11 din Legea minelor nr. 85/2003, efectuarea de activități miniere pe terenurile care au regim juridic de protecție de monument istoric sau sit arheologic de interes deosebit, precum și instituirea dreptului de servitute pentru activități miniere pe astfel de terenuri sunt strict interzise, cu excepțiile stabilite prin hotărâre a Guvernului, aprobate cu avizul autorităților competente în domeniul cultural și cu stabilirea de despăgubiri și alte măsuri compensatorii în vederea protejării patrimoniului cultural.
- Deoarece activitățile miniere și de exploatare a gazelor și petrolului sunt interzise în Marea Neagră din cauza regimului juridic de monument istoric al acesteia, aceste activități se pot desfășura după declasarea din Lista monumentelor istorice a porțiunilor care fac obiectul activităților propuse. Declasarea din Lista Monumentelor Istorice, precum și descărcarea de sarcină arheologică, se realizează ca urmare a cercetării arheologice prealabile efectuate în mediul submers.
- Potrivit art. 9 din Legea nr. 256/2018, descărcarea de sarcina arheologică se realizează numai pentru zona afectată de lucrările offshore și/sau de lucrările la sonde și numai în situația în care raportul de diagnostic arheologic nu a revelat vestigii arheologice subacvatice sau descoperiri arheologice.
- Orice lucrări în mediul subacvatic vor respecta Convenția asupra protecției patrimoniului cultural subacvatic, adoptată la Paris la 2 noiembrie 2001 acceptată de România prin Legea nr. 99/2007, inclusiv normele privind intervențiile directe asupra patrimoniului cultural subacvatic care fac parte din această convenție.
- Semnalizarea peisajelor și a monumentelor istorice;
- Protecția zonei prin educarea populației;
- Amplasarea la intrarea în zona naturală protejată și la fațada monumentelor a panourilor informative care prezintă informații pe scurt și atrage atenția vizitatorilor asupra elementelor de interes;
- Este interzisă orice lucrare sau activitate susceptibilă să genereze un impact negativ asupra patrimoniului cultural, potrivit prevederilor legislației în vigoare.

Având în vedere că evaluarea de mediu s-a realizat la nivel de plan regional, fără însă a se cunoaște proiectele concrete și implicit, specificațiile tehnice sau localizarea amplasamentelor, rezultatele evaluării de mediu nu pot fi luate în considerare în aplicarea prevederilor art. 6 din Regulamentul nr. 2577/2022 de stabilire a unui cadru pentru accelerarea implementării energiei din surse regenerabile.

V. Monitorizarea efectelor semnificative ale implementării planului

Programul de monitorizare a implementării planului are în vedere identificarea încă de la început a efectelor semnificative ale acesteia asupra mediului, precum și efectele adverse neprevăzute, în scopul de a putea întreprinde acțiunile de remediere corespunzătoare.

Aspect de mediu	Obiectiv de mediu relevant	Indicatori de monitorizare	Frecvența	Responsabil
Aer	Îmbunătățirea calității aerului și reducerea emisiilor de poluanți atmosferici.	Număr de proiecte care vor contribui pozitiv la diminuarea emisiilor de poluanți în atmosferă (COx, NOx, SO2,	Anuală	Titular PASM

MINISTERUL MEDIULUI,
APELOR ȘI PĂDURILOR

	Mentținerea și promovarea îmbunătățirii continue a calității aerului prin reducerea emisiilor și promovarea energiei regenerabile și a eficienței energetice.	particule în suspensie, metale grele, COV, HAP) rezultate în perioada de construcție și implementare a proiectelor propuse prin PASM		
Apă	Atingerea stării ecologice bune/potențialului ecologic bun și a stării chimice bune ale corpurilor de apă de suprafață și atingerea stării cantitative bune și chimice bune ale corpurilor de apă subterană, precum și nedeteriorarea stării corpurilor de apă, utilizarea rațională a resurselor de apă, reducerea și eliminarea poluării.	Număr de proiecte care vor contribui la diminuarea poluării apelor de suprafață prin racordarea la sistemul de canalizare respectând valorile limită admise de legislația specifică privind concentrația poluanților (metale grele, CBO5, CCO-Cr, produse petroliere etc.) în sistemul de canalizare sau în receptori naturali Număr de proiecte care vor contribui la îmbunătățirea stării corpurilor de apă Număr de proiecte care nu vor afecta starea corpurilor de apă	Anuală	Titular PASM
Sol și subsol	Îmbunătățirea calității solului și diminuarea impactului negativ asupra acestuia.	Număr de proiecte care vor contribui pozitiv la diminuarea emisiilor de poluanți în atmosferă (COx, NOx, SO2, particule în suspensie, metale grele, COV, HAP) rezultate în perioada de construcție/ exploatare a proiectelor propuse prin PASM Numărul de poluări accidentale înregistrate și suprafețele afectate (ca urmare a proiectelor propuse prin PASM, inclusiv cantitatea și tipul de substanțe care au determinat poluarea accidentală	Anuală	Titular PASM

MINISTERUL MEDIULUI,
APELOR ȘI PĂDURILOR

Deșeuri	Reducerea cantităților de deșeuri generate și creșterea gradului de reciclare/valorificare pentru toate tipurile de deșeuri.	Numărul de proiecte care vizează reducerea cantității de deșeuri generate, (tone/an)	Anuală	Titular PASM
Biodiversitate	Conservarea habitatelor naturale și a speciilor de floră și faună sălbatică, inclusiv cu menținerea și dezvoltarea rețelei naționale de arii protejate.	Numărul de proiecte care vor contribui la menținerea sau îmbunătățirea stării de conservare a speciilor și habitatelor din cadrul ariilor naturale protejate și din proximitatea acestora. Numărul de arii naturale protejate nou desemnate și/sau extinse și suprafața acestora, conform cerințelor stabilite prin Strategia EU privind biodiversitatea 2030 Numărul ariilor naturale protejate și/sau al zonelor cu protecție strictă stabilite conform Strategiei EU privind biodiversitatea 2030	Anuală	Titular PASM
Peisajul și mediul vizual	Protecția și conservarea peisajului natural.	Numărul de proiecte care vor viza transformări de peisaj care ar putea să apară ca urmare a realizării proiectelor propuse prin PASM (suprafețe de teren ocupate permanent și temporar)	Anuală	Titular PASM
Patrimoniul cultural	Păstrarea și conservarea elementelor de patrimoniu cultural.	Număr de proiecte care vor viza protejarea patrimoniului cultural și numărul siturilor arheologice deschise pe diverse amplasamente ale investițiilor propuse urmare descoperirii unor situri arheologice etc, atât din mediul terestru cât și din mediul marin	Anuală	Titular PASM
Populația și	Îmbunătățirea condițiilor de viață și	Număr de proiecte care vor contribui pozitiv la	Anuală	Titular PASM

sănătatea umană	a stării de sănătate a populației prin îmbunătățirea calității mediului.	diminuarea numărului de persoane posibil a fi expuse la concentrații crescute ale poluanților în atmosferă din zona de implementare a PASM; Numar de proiecte care nu vor afecta calitatea apei din zonele de înbăiere		
	Îmbunătățirea condițiilor socio - economice pentru populație.	Număr de proiecte care vor contribui la dezvoltarea socio-economică a zonei și menținerea/crearea de noi locuri de muncă	Anuală	Titular PASM
Schimbări climatice	Scăderea emisiilor de gaze cu efect de seră generate din diferite domenii de activitate pentru atingerea țintelor impuse de UE.	Număr de proiecte care vor contribui la reducerea gazelor cu efect de seră a proiectelor propuse prin PASM, folosirea energiei regenerabile în clădirile portuare și a clădirilor pentru tratament balnear și wellness și în special producerea de hidrogen din surse regenerabile	Anuală	Titular PASM
Managementul riscurilor	Prevenirea și reducerea riscului de producere a dezastrelor naturale, ecologice și minimizarea efectelor acestora.	Număr de proiecte care vor contribui la prevenirea riscurilor de producere a accidentelor majore și prevenirea riscului de producere a impactului cumulativ și a efectelor sinergice	Anuală	Titular PASM
Eficiență energetică	Creșterea eficienței energetice și a utilizării surselor de energie regenerabilă.	Număr de proiecte care vor viza utilizarea energiei regenerabile	Anuală	Titular PASM
Conservarea și utilizarea eficientă a resurselor naturale	Reducerea exploatării resurselor epuizabile și facilitarea utilizării celor regenerabile.	Număr de proiecte care vor utiliza ca surse de energie și de transport, combustibili alternativi	Anuală	Titular PASM

Îndeplinirea programului de monitorizare a efectelor asupra mediului este responsabilitatea titularului care are obligația de a depune anual, până la sfârșitul primului trimestru al anului ulterior realizării monitorizării, rezultatele programului de monitorizare, la MMAP.

VI. Motivarea alegerii uneia dintre alternativele de plan prezentate

PASM a fost elaborat în cadrul Comitetului de amenajare a spațiului maritim și în conformitate cu HG nr. 436/2018 privind aprobarea Metodologiei de elaborare a planului de amenajare a spațiului maritim, care stabilește etapele procesului de elaborare și conținutul-cadru al planului.

Stabilirea variantei finale a planului s-a realizat în cadrul grupului de lucru cu consultarea autorităților și instituțiilor publice interesate. Având în vedere existența ariilor naturale protejate pe zona de implementare a PASM, elaborarea raportului de mediu și a studiului de evaluare adecvată s-au realizat simultan.

Conform Raportului de mediu au fost analizate două alternative, respectiv alternativa 0 (lipsa implementării planului) și alternativa implementării planului.

Alternativa 0, respectiv de neimplementare a PASM, este asociată cu următoarele dezavantaje:

- menținerea stării actuale a factorilor de mediu,
- menținerea unui nivel crescut de emisii de gaze cu efect de seră,
- creșterea nivelului de poluare,
- dificultăți în atingerea țintelor României referitoare la protecția calității aerului,
- pierderea unui important număr de locuri de muncă,
- nevalorificarea resurselor minerale energetice și neenergetice offshore,
- nevalorificarea resurselor regenerabile offshore,
- nevalorificarea potențialului turistic.

În situația implementării PASM vor fi aduse numeroase beneficii pozitive pentru Obiectivele Relevante de Mediu, beneficii pentru populație, la nivelul întregii regiuni și în special pentru dezvoltarea socio-economică, datorată dezvoltării economice și a turismului, care va conduce și la crearea de noi locuri de muncă.

În concluzie se poate afirma că, în situația neimplementării planului, problemele de mediu analizate în cadrul raportului de mediu vor persista, conducând la agravarea efectelor directe și indirecte asupra mediului și implicit asupra stării de sănătate a populației, precum și asupra dezvoltării socio-economice a zonei costiere marină. Evaluarea de mediu pentru PASM a relevat faptul că, în situația implementării, planul poate genera efecte pozitive și direct/indirect impacturi negative asupra mediului.

VII. Modul în care considerațiile de mediu au fost integrate în plan, cum s-au soluționat problemele de mediu în raportul de mediu

Evaluarea de mediu a relevat faptul că planul poate genera efecte pozitive și direct/indirect impacturi negative asupra mediului în faza de execuție a proiectelor care sunt vizate de Domeniul 3 Obiectivul specific 2, Domeniul 5 Obiectivul specific 2, Domeniul 6 Obiectivul specific 1 și Obiectivul specific 2.

Abordarea strategică a planului conduce la impacturi pozitive. Astfel, Domeniile 4 cu Obiectivele specifice 1, 2, 3, 4, Domeniul 3 cu Obiectivul specific 1, Domeniul 8 cu Obiectivele specifice 1, 2, 3 și Domeniul 5 cu Obiectivul specific 4, sunt concentrate pe probleme de protecție a mediului.

Sustenabilitatea activităților PASM este invocată ca principiu orizontal în cadrul tuturor Obiectivelor specifice. De exemplu, acțiunile Domeniului 5 combină propuneri de activități și investiții cu Domeniul 4 și Domeniul 6.

Domeniul 5, dedicat susținerii dezvoltării economice durabile, pe lângă efectele pozitive asupra economiei și consolidarea securității energetice a României, contribuie și pentru

regiunea Sud-est europeană, poate să genereze efecte pozitive asupra economiei țării, dar și efecte directe și indirecte negative asupra mediului, în cazul unui accident major.

Dezvoltarea turismului și dezvoltarea infrastructurii suport poate genera efecte pozitive asupra economiei prin propriile Obiective Specifice, cât și asupra mediului, prin conexiunea cu Domeniu 4.

Activitățile care au ca obiectiv concret reducerea emisiilor de carbon din cadrul Domeniului 6, precum și cele referitoare la dezvoltarea activităților economice, care să fie prietenoase cu mediu (dezvoltate în cadrul Domeniului 5 Obiectivul Specific 4.2), precum și activitățile de protecție a mediului și a patrimoniului cultural, subacvatic Domeniile 4 și 7, se așteaptă, de asemenea, să contribuie la dezvoltarea durabilă a regiunii.

Dezvoltarea infrastructurii portuare, fluidizarea traficului, reducerea poluării, Domeniu 1, va contribui la reducerea nivelului de poluare al zonei.

Producerea hidrogenului din surse regenerabile și utilizarea hidrogenului, ca și combustibil pentru motoarele navelor de transport a autovehiculelor va contribui la reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră cauzate de transport, de care vor beneficia România, Ucraina și Bulgaria, dar și alte state riverane.

Domeniul 4, prin reducerea poluării și îmbunătățirea calității factorilor de mediu, va contribui la o mai bună protecție a factorilor de mediu apă și sol, a biodiversității și a habitatelor și a stării de sănătate a populației.

Domeniile 1, 2, 3 și 5 vor contribui la creșterea nivelului de trai al populației, însă angajamentul pentru dezvoltarea durabilă trebuie susținut de măsuri de minimizare a utilizării resurselor și a poluării în zonele turistice.

Pe tot parcursul evaluării, s-a constatat că prin acțiunile/măsurile propuse, PASM pune un accent deosebit pe protecția mediului.

Dezvoltarea activităților economice în strânsă legătură cu acțiunile privind protecția mediului, protejarea patrimoniului cultural subacvatic și valorificarea potențialului turistic vor contribui la creșterea economică inteligentă, durabilă și echilibrată a zonei, cu efecte directe asupra creșterii nivelului de trai și a stării de sănătate a populației.

PASM pune accent pe protecția mediului, dezvoltare economică durabilă, acțiuni/măsuri pentru reducerea emisiilor de dioxid de carbon, protecția resurselor naturale și dezvoltarea durabilă.

Având în vedere faptul că PASM este conceput pe baza principiului de dezvoltare durabilă, acțiunile și măsurile propuse, în special cele care privesc protecția mediului vor conduce la apariția unui impact pozitiv asupra mediului, a populației și a dezvoltării socio-economice, la nivel local, regional și național.

În urma evaluării de mediu, s-au propus o serie de măsuri pentru soluționarea problemelor de mediu, prezentate anterior. De asemenea, evaluarea a condus la recomandarea ca proiectele care prevăd realizarea de obiective turistice noi, de la Domeniu 3 Obiectivul Specific 2, cu acțiunea dezvoltarea unor noi structuri de tratament balnear și wellness să se realizeze în intravilanul localităților, în zonele prevăzute și reglementate prin PUG și racordate la sisteme centralizate de apă și canalizare cu stație de epurare. De asemenea, referitor la realizarea infrastructurii de vizitare pentru arii naturale protejate din zona costieră, aceasta se va rezuma la proiecte de infrastructură ușoară, respectiv trasee și observatoare.

În aceste condiții, impactul produs asupra mediului și în special asupra biodiversității este redus și nu conduce la fragmentarea habitatelor, iar speciile care s-au retras, ca urmare a zgomotului produs și prezenței umane, vor reveni.

Cu relevanță deosebită în atingerea obiectivelor privind energia - schimbări climatice pentru România și în contextul dezvoltării surselor de energie regenerabilă offshore, producerea hidrogenului din surse regenerabile, reprezintă o soluție pentru

limitarea emisiilor de gaze cu efect de seră și decarbonarea treptată a sectoarelor dificil de decarbonat, precum sectorul transporturilor și cel al industriilor. În prezent, hidrogenul este energofag ajungând la prețuri mari de producere. Cu toate acestea, ulterior dezvoltării surselor regenerabile, inclusiv a celei eoliene offshore, se întrevide scăderea semnificativă a costurilor.

Prin plan se propune identificarea perimetrelor cu potențial pentru exploatarea resurselor regenerabile offshore și stabilirea condițiilor de amplasare. Raportul de mediu identifică măsuri pentru reducere a impactului asupra mediului, în special asupra biodiversității, după cum urmează:

- Amplasarea turbinelor eoliene fixe și mobile se va face numai după parcurgerea evaluării impactului asupra mediului și a evaluării adecvate. Se va evita amplasarea în interiorul ariilor naturale protejate, începând de la izobata de -40 m spre țărm, ținând cont de zonele care necesită atenție deosebită în procedura de analiză a conflictelor și sinergiilor între utilizări:

- Suprafața sitului ROSPA0076 Marea Neagră și rutele de migrare ale păsărilor, în special pentru traseul Sarmatic, precum și rutele de migrație tradiționale ale peștilor și mamiferelor;
- Suprafața ariilor naturale protejate marine existente, a ariilor naturale protejate propuse spre desemnarea, precum și a ariilor naturale protejate cu protecție strictă stabilite conform țăntelor stabilite prin Strategia UE privind biodiversitatea pentru 2030;
- Zonele utilizate pentru exerciții militare;
- Zonele în care există depozite de muniții;
- Zonele în care există patrimoniu cultural subacvatic;
- Zonele utilizate pentru infrastructură inginerescă;
- Zonele utilizate pentru rutele de transport comercial și feribot;
- Zonele de pescuit;
- Zonele din rada porturilor.

În ceea ce privește zonele de utilizare pentru amenajarea spațiului maritim, acestea au fost grupate în zone de interes. Raportul de mediu identifică zonele care necesită atenție deosebită în procedura de analiză a conflictelor și sinergiilor între utilizări și zone care ar putea fi afectate și motivații, conform tabelului următor:

Zone de interes	Zone care necesită atenție deosebită în procedura de analiză a conflictelor și sinergiilor între utilizări	Zone care ar putea fi afectate - motivații
a) zonele de acvacultură	Zonele utilizate pentru exerciții militare Zonele în care există depozite de muniții Zonele utilizate pentru rutele de transport comercial și feribot Zonele în care există patrimoniu cultural subacvatic	Acvacultura în mediul marin, presupune următoarele activități: construcția și ancorarea vivierelor plutitoare; hrănirea zilnică a peștilor; recoltarea. Aceste activități ar putea afecta traficul maritim, exercițiile militare, dacă vor fi amplasate în zonele menționate, iar ancorarea vivierelor prezintă risc de explozii pentru depozitele de muniții și afectarea patrimoniului cultural subacvatic. Amplasarea zonelor de acvacultură se va face numai în afara zonelor acoperite de habitate

		de interes comunitar, precum și a zonelor de distribuție a speciilor de interes conservativ. Nu se vor amplasa zone de acvacultură în zonele identificate pentru protecție strictă.
b) zonele de pescuit	Pe suprafața ariilor naturale protejate marine și folosirea traulului pelagic, a beam-traulului și a dragei hidraulice clasice în Marea Neagră, sub izobata de 20 m Zonele utilizate pentru exerciții militare în perioada în care acestea au loc Zonele în care există depozite de muniții Zonele în care există patrimoniu cultural subacvatic Zone de protecție speciale (de cruțare) pentru reproducere, hrănire, iernare, cum este cazul culoarelor marine pentru protecția sturionilor din dreptul gurilor Dunării (ordin comun al autorității centrale de pescuit și al autorității de mediu), conform Ordinului nr. 107/2010 privind aprobarea Planului de ajustare a efortului de pescuit	Folosirea traulului pelagic, a beam-traulului și a dragei hidraulice clasice în Marea Neagră, nu este permisă în ariile naturale protejate marine (indiferent de clasificarea acestora), precum și sub izobata de 20 m, deoarece ar putea afecta habitatele, zonele de protecție speciale (de cruțare) pentru reproducere, hrănire, iernare, cum este cazul culoarelor marine pentru protecția sturionilor din dreptul gurilor Dunării. De asemenea folosirea traulului pelagic, ar putea afecta exercițiile militare, iar utilizarea beam-traulului și a dragei hidraulice clasice ar putea afecta speciile și habitatele de pe suprafața bentosului -ariilor protejate marine (cu precădere SCI/SAC), prezintă risc de explozii pentru depozitele de muniții și afectarea patrimoniului cultural subacvatic
c) instalațiile și infrastructurile pentru explorarea țițeiului, a gazelor și a altor surse de energie, a resurselor minerale, precum și pentru producția de energie din surse regenerabile	Zonele utilizate pentru exerciții militare Zonele în care există depozite de muniții Zonele utilizate pentru rutele de transport comercial și feribot Zonele din rada porturilor Zonele în care există patrimoniu cultural subacvatic Zonele în care există infrastructuri portuare și hidrotehnice	Amplasarea sondelor și a instalațiilor pentru exploatarea țițeiului și a altor surse de energie, a resurselor minerale în zonele menționate, ar putea afecta traficul maritim, exercițiile militare, iar acțiunea de sondare prezintă risc ridicat de explozii pentru depozitele de muniții și afectarea patrimoniului cultural subacvatic. Amplasarea turbinelor eoliene plutitoare sau fixe, a sondelor de extracție pe suprafața zonelor în care există infrastructuri portuare și hidrotehnice ar putea afecta activitățile portuare și infrastructura hidrotehnică.
c1) producția de energie din surse regenerabile	Rutele de migrare ale păsărilor, în special pentru traseul Sarmatic	Amplasarea turbinelor eoliene plutitoare sau fixe pe culoarul Sarmatic și pe suprafața

MINISTERUL MEDIULUI,
APELOR ȘI PĂDURILOR

	<p>Pe suprafața sitului ROSPA0076 Marea Neagră, de la Nord la Sud</p> <p>Ariile naturale protejate marine ,</p> <p>Ariile naturale protejate cu regim de protecție strictă</p> <p>Zonele situate sub izobata de - 40 m</p> <p>Zonele utilizate pentru exerciții militare</p> <p>Zonele în care există depozite de muniții</p> <p>Zonele utilizate pentru rutele de transport comercial și feribot</p> <p>Zonele din rada porturilor</p> <p>Zonele în care există patrimoniu cultural subacvatic</p> <p>Zonele în care există infrastructuri portuare și hidrotehnice</p>	<p>Nord la Sud ar putea conduce la mortalitatea păsărilor în timpul migrației, dar și a păsărilor care folosesc situl pentru odihnă, hrănire și reproducere. Amplasarea turbinelor eoliene plutitoare sau fixe pe suprafața ariilor naturale protejate marine, ar putea conduce la degradarea habitatelor Natura 2000 pentru care zonele au fost desemnate și degradarea siturilor respectiv, afectând scopul pentru care ele au fost stabilite. Amplasarea turbinelor eoliene plutitoare sau fixe, a sondelor de extracție pe suprafața zonelor în care există infrastructuri portuare și hidrotehnice, ar putea afecta activitățile portuare și infrastructura hidrotehnică.</p>
d) rutele de transport marin și fluxurile de trafic	Nu este cazul, aceste zone sunt stabilite și nu vor fi afectate de utilizările viitoare.	
e) zonele de exerciții și antrenament e militare	Nu este cazul, aceste zone sunt stabilite și nu vor fi afectate de utilizările viitoare.	
f) ariile marine protejate din rețeaua națională	Ariile protejate marine sunt stabilite și vor putea fi extinse, precum și identificarea și stabilirea de zone cu protecție strictă, conform obligațiilor care derivă din Strategia UE privind Biodiversitatea pentru 2023, Cadrul Global privind Biodiversitatea adoptat de Convenția privind Diversitatea Biologică (CBD) ținând cont caracteristicile conservative ale noilor zone. Utilizările viitoare, propuse prin PASM (sonde de extracție și instalații, parcuri eoliene etc.), precum și utilizările actuale, vor fi corelate și, după caz, reajustate, astfel încât să răspundă cerințelor de conservare a biodiversității	
g) zonele de extracție a materiilor prime	<p>Pe suprafața ariilor naturale protejate marine, precum și sub izobata de 40 m</p> <p>Zonele utilizate pentru exerciții militare în perioada în care acestea au loc</p> <p>Zonele în care există depozite de muniții</p> <p>Zonele utilizate pentru infrastructură inginerescă, sub izobata de 40 m</p>	<p>Extragerea materiilor prime sub izobata de -40m, ar putea conduce la distrugerea habitatelor de interes comunitar și a speciilor bentale prezente pe suprafața sitului. Extragerea materiilor prime din perimetrul ariilor protejate marine nu este permisă</p> <p>Extragerea materiilor prime din zonele menționate, prezintă risc ridicat de producere a exploziilor pentru depozitele de muniții și</p>

MINISTERUL MEDIULUI,
APELOR ȘI PĂDURILOR

		afectarea patrimoniului natural și cultural subacvatic
h) cercetarea științifică, inclusiv instalațiile și infrastructurile de cercetare științifică și monitorizare a mediului marin	Fără restricții existente	Această activitate nu este o activitate permanentă și se face din nave special amenajate pentru cercetare științifică și monitorizare a mediului marin, fără a pătrunde în raioanele pentru exerciții militare în perioada în care acestea au loc
i) traseele cablurilor și ale conductelor submarine, precum și zonele de siguranță și protecție ale acestora	Fără restricții existente	Această activitate, care presupune construcția și exploatarea cablurilor și conductelor submarine, precum și stabilirea unor zone de siguranță și protecție ale acestora se poate face în perimetrul ariilor protejate marine, numai în condițiile și cu luarea măsurilor stabilite după parcurgerea procedurilor de evaluare adecvată, deoarece nu presupune săpături pentru îngroparea cablurilor și conductelor. Construcția acestora implică pozarea lor pe suprafața bentosului și nu va conduce la distrugerea habitatelor de interes comunitar și a speciilor bentale prezente pe suprafața siturilor. Pozarea cablurilor și a conductelor, se va face evitând zonele în care există depozite de muniții, zonele în care există patrimoniu cultural subacvatic, precum și ariile naturale protejate marine pentru care s-a stabilit o protecție strictă/ secțiuni ale acestora pentru care s-a stabilit o protecție strictă
j) activitățile turistice	Zonele utilizate pentru exerciții militare în perioada în care acestea au loc	Această activitate nu va afecta ariile naturale protejate marine. Activitățile turistice care presupun interacțiuni cu speciile/habitatele marine (ca de ex. Activități de scufundare) se vor face fără perturbarea acestora și/sau fără prelevarea din natură a unor elemente conservative

MINISTERUL MEDIULUI,
APELOR ȘI PĂDURILOR

		În ce privește exercițiile militare, acestea vor fi anunțate și ambarcațiunile care transportă turiștii vor evita aceste zone în perioada în care acestea au loc.
k) patrimoniul cultural subacvatic	Zonele utilizate pentru exerciții militare în perioada în care acestea au loc Zonele în care există depozite de muniții	Activitățile de arheologie submarină, scoatere la lumină a eventualelor descoperiri, ar putea afecta habitatelor de interes comunitar și a speciilor bentale prezente pe suprafața sitului, unde ar putea fi descoperite. Metodologia privind derularea activităților de arheologie marină vor fi stabilite în comun de către autoritatea publică centrală pentru protecția mediului și autoritatea publică centrală pentru cultură De asemenea, aceste acțiuni prezintă risc ridicat de producere a exploziilor pentru muniția rămasă neexplodată.
l) măsuri de protecție costieră împotriva eroziunii	Fără restricții existente. Prelevarea nisipului nu se va face de pe suprafața ariilor naturale protejate marine.	
m) planuri de intervenție în caz de poluări accidentale sau în cazul producerii unui hazard natural marin cu risc pentru zona costieră	Fără restricții existente. Intervențiile se vor efectua oriunde în spațiul maritim, unde s-au produs poluări accidentale, hazarde naturale sau un accident major.	
n) zonele în care există infrastructuri portuare și hidrotehnice	Aceste zone sunt stabilite și nu vor fi afectate de utilizările viitoare propuse prin PASM (sonde de extracție și instalații, parcuri eoliene)	Amplasarea turbinelor eoliene plutitoare sau fixe, a sondelor de extracție pe suprafața zonelor în care există infrastructuri portuare și hidrotehnice, ar putea afecta activitățile portuare și infrastructura hidrotehnică

Având în vedere că nu sunt cunoscute amplasamentele concrete ale activităților planificate, toate proiectele de investiții, care ar putea fi susceptibile de un impact semnificativ asupra mediului vor fi supuse evaluărilor specifice, respectiv evaluarea impactului asupra mediului, evaluarea adecvată ș.a.

VIII. Modul cum s-au luat în considerare opiniile exprimate de public și de alte autorități

PASM a fost supus procedurii de evaluare de mediu, conform prevederilor HG nr.1076/2004, iar considerațiile de mediu au fost integrate în documentul de planificare.

S-au realizat toate demersurile prevăzute de HG nr. 1076/2004 pentru consultarea autorităților, informarea și participarea publicului.

Procedura de evaluare de mediu pentru PASM a demarat prin notificarea transmisă de către Comitetul de amenajare a spațiului maritim, prin Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației, în data de 20.09.2022.

Prima versiune a planului a fost pusă la dispoziția publicului pe următoarele căi:

- anunțuri publice în mass-media publicate de titular în datele de 2 și 5 septembrie 2022 în publicația „Curierul Național” privind elaborarea primei versiuni a planului;
- publicarea pe site-ul titularului: <https://mdlpa.ro/subarticles/7/anunt26042022>;
- publicarea pe site-ul MMAP, la secțiunea special destinată acestei proceduri: <http://www.mmediu.ro/categorie/plan-de-amenajare-a-spatiului-maritim/426>;
- la sediul titularului și al MMAP.

Proiectul deciziei etapei de încadrare a fost mediatizat prin publicarea în mass-media, în ziarul Curierul Național, din data de 27.10.2022 și pe propria pagină de internet a MMAP în data de 19.10.2022. După expirarea termenului acordat publicului și în lipsa unor observații privind reconsiderarea deciziei, MMAP a emis Decizia etapei de încadrare nr. 11/09.11.2022.

În etapa următoare a procedurii de evaluare de mediu s-a constituit grupul de lucru care a contribuit la definitivarea proiectului de plan, a raportului de mediu și a studiului de evaluare adecvată. Din grupul de lucru constituit pentru PASM au făcut parte reprezentanți ai autorităților interesate de efectele implementării planului: Ministerul Sănătății - Institutul Național de Sănătate Publică, Ministerul Transporturilor și Infrastructurii, Ministrul Apărării Naționale - Direcția Hidrografică Maritimă „Comandor Alexandru Cătuneanu”, Ministerul Cercetării, Inovării și Digitalizării, Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene, Ministerul Economiei, Antreprenoriatului și Turismului, Ministerul Energiei, Ministerul Culturii, Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale - Agenția Națională pentru Pescuit și Acvacultură, Ministerul Afacerilor Interne - Inspectoratul General pentru Situații de Urgență, Agenția Națională pentru Resurse Minerale, Autoritatea Competentă de Reglementare a Operațiunilor Petroliere Offshore la Marea Neagră, Agenția Națională pentru Sport, Administrația Națională „Apele Române”, Agenția Națională pentru Arii Naturale Protejate, Administrația Rezervației Biosferei „Delta Dunării”, Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației și reprezentanți ai direcțiilor din cadrul Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor.

Proiectul de plan, raportul de mediu și studiul de evaluare adecvată au fost puse la dispoziția publicului prin:

- publicarea pe data de 05.07.2023 pe site-ul titularului la adresa: <https://mdlpa.ro/subarticles/7/anunt26042022>;
- publicarea pe data de 11.07.2023 pe site-ul MMAP, la adresa: <http://www.mmediu.ro/categorie/plan-de-amenajare-a-spatiului-maritim/426>;
- la sediul titularului și al MMAP.

Cu ocazia publicării documentelor, a fost lansată și invitația de participare la dezbaterile publice a proiectului de plan, a raportului de mediu și a studiului de evaluare adecvată. Anunțurile publice privind dezbaterile au fost publicate pe pagina de internet a titularului și a MMAP, precum și în mass-media, în ziarul Curierul Național, în edițiile din 07.07.2023, 12.07.2023, 13.07.2023, 14.07.2023.

Comentariile/opiniile/observațiile justificate privind documentele supuse dezbaterii au putut fi transmise până la data dezbaterii publice. În timpul perioadei de

consultare, s-au primit o serie de observații de la autorități, organizații patronale, persoane juridice interesate de implementarea planului, care au vizat, în principal: folosirea corectă a termenilor specifici; necesitatea realizării de hărți în format GIS; modalitatea de evaluare și informațiile care au stat la baza identificării impactului; actualizarea legislației specifice. Titularul împreună cu echipa de experți au răspuns în scris observațiilor făcute de autorități și public.

Ședința de dezbatere publică a avut loc în data de 28.08.2023 în sistem hibrid, cu prezență fizică la sediul titularului din București, sector 5, Bulevardul Libertății, nr. 16, Latura Nord și în sistem de videoconferință.

La ședința de dezbatere publică au participat reprezentanți ai autorităților, ai institutelor de cercetare, ai universităților și ai unei persoane juridice interesată de implementarea planului. La comentariile exprimate în timpul dezbaterii s-a răspuns atât pe loc, cât și în scris.

Toate observațiile și răspunsurile la acestea, formulate atât în perioada de consultare documente, cât și în cadrul dezbaterii publice, au fost centralizate și constituie anexă la raportul de mediu și studiul de evaluare adecvată.

IX. Dispoziții finale

Prezentul aviz de mediu este valabil numai împreună cu documentația care a stat la baza emiterii sale și a fost eliberat pentru Comitetul de amenajare a spațiului maritim, prin Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrație, pentru Planul de Amenajare a Spațiului Maritim.

Prezentul aviz este valabil de la data emiterii, pe toată perioada de valabilitate a planului, dacă nu intervin modificări ale acestuia.

Titularul planului are obligația de a notifica autoritatea competentă pentru protecția mediului dacă intervin elemente noi, necunoscute la data emiterii avizului de mediu, precum și asupra oricăror modificări ale condițiilor care au stat la baza emiterii acestuia, înainte de realizarea modificării.

Titularul planului are obligația de a supune proceduri de adoptare planul, precum și orice modificare a acestuia, după caz, numai în forma avizată de autoritatea competentă pentru protecția mediului.

Nerespectarea condițiilor prezentului aviz constituie contravenție și se sancționează conform prevederilor legale în vigoare.

Conform prevederilor art. 21, alin.(4) din OUG nr.195/2005 *privind protecția mediului, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr.265/2006, cu completările și modificările ulterioare*, răspunderea pentru corectitudinea informațiilor puse la dispoziția autorităților competente pentru protecția mediului și a publicului revine titularului planului, programului, proiectului sau al activității, iar răspunderea pentru corectitudinea lucrărilor prevăzute la alin. (1) din actul normativ menționat revine autorului acestora.

Prezentul aviz de mediu poate face obiectul unei acțiuni în justiție în baza Legii Contenciosului Administrativ nr.554/2004, cu modificările și completările ulterioare.

Avizul de mediu conține 38 de pagini și a fost emis în 3 exemplare.

Direcția Generală Evaluare Impact, Controlul Poluării și Schimbări Climatice

Director General

Dorina MĂCANU

18.09.2023

